

Avfallsplan 2026–2028

Bild: Kupa klint i Sankt Anna (Bildkälla: Söderköping kommun)

Diarienummer: KS/2026-00178

Postadress

Söderköpings kommun

614 80 Söderköping

Besöksadress

Kommunhuset

Storängsallén 20

Kontakt

0121-181 00

kommun@soderkoping.se

Org.nr och webbplats

212000-0464

www.soderkoping.se

SÖDERKÖPING.SE

Ordlista och definitioner

Avfall

Varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshierarkin/Avfallstrappan

Prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Avfallshierarkin regleras i ramdirektivet om avfall och är implementerad i svensk lagstiftning genom olika bestämmelser i miljölagstiftningen. Översta steget är att förebygga – minska avfallens mängd och farlighet, därefter följer förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning – exempelvis energiåtervinning och sista steget är bortskaffande – exempelvis genom deponering.

Renhållningstaxa

Avgift som kommunen tar ut för att finansiera hantering av det avfall som kommunen ansvarar. Utgångspunkten är att avfallsavgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för avfallshanteringen. Taxan kan användas som styrmedel genom att återvinning och annan miljöanpassad avfallshantering stimuleras. Miljöbalken är den som ytterst styr hur renhållningstaxan får användas.

Engångsartiklar

Engångsartiklar är produkter som är avsedda att användas vid ett tillfälle och därefter kasseras.

Farligt avfall

Ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en * i bilaga 3 till avfallsförordningen. Bilaga 3 till avfallsförordningen innehåller en förteckning över egenskaper som gör att avfall ska anses vara farligt avfall, eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 2 kap. 2 § i avfallsförordningen. Det gäller exempelvis ämnen som kan vara hälsoskadliga, smittförande, miljöfarliga, brandfarliga eller explosiva.

Fastighetsnära insamling (FNI)

Insamling av avfall från en fastighet där avfall produceras, eller om insamling från fastigheten inte är möjlig med hänsyn till trafiksäkerheten eller till fastighetens utformning eller lokalisering, insamling av avfall från en plats så nära fastigheten som möjligt, dock högst 400 meter från gränsen till fastigheten.

Förberedelse för återanvändning

Förberedelse för återanvändning är ett återvinningsförfarande. Enligt definitionen innebär det att kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling. Detta kan ske genom mottagningshall eller containrar för återanvändning på återvinningscentral (ÅVC) och andra återanvändningstjänster.

Förebyggande av avfall

Åtgärder som vidtas för att förebygga att det överhuvudtaget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion eller delat ägande. Förebyggande är det översta steget i EU:s avfallshierarki. Steget definieras som åtgärder som vidtas innan ett ämne, ett material eller en produkt blivit avfall och innebär en minskning av: mängden avfall, den negativa påverkan på miljön och människors hälsa genom det genererade avfallet, eller halten av skadliga ämnen i material och produkter.

Grovavfall

Kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Kommunalt avfall

Kommunalt avfall avser avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.

Kommunens verksamhetsavfall

Sådant avfall som uppstår vid kommunens verksamheter (till exempel förskolor, skolor, äldreomsorg, kommunkontor, reningsverk) som inte är kommunalt avfall.

Matavfall

Avser allt biologiskt nedbrytbart kommunalt avfall, det vill säga livsmedels- eller köksavfall (skal, ben och liknande) som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker, personalmatsalar, catering och liknande.

Matsvinn

Onödigt matavfall, det vill säga sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, innefattar även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Producentansvar

Skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en miljö- och hälsomässigt godtagbar avfallshantering. Producentansvar finns till exempel för förpackningar, returpapper, bilar, däck, elavfall och läkemedel.

Nedskräpning*Marint skräp*

Marint skräp är skräp som finns i havet och som sköljs upp på kusten. Marint skräp är svårt att förebygga eftersom det ofta kommer med strömmar från andra delar av världen.

Skräp på marken

Skräp på marken orsakas av människor som slänger skräp på marken och i naturen. Verksamheter, vind och djur kan också bidra till nedskräpning, då ofta kopplat till bristfällig avfallshantering. Skräp på marken innefattar både skräp i stadsmiljö och naturområden.

Rejekt

Avfallsfraktion som uppkommer vid sortering av avfall. Rejekt kan uppstå på grund av att den inkommande avfallsfraktionen innehåller felsorterat material, på grund av förluster i sorteringsprocesserna eller på grund av att avfall av olika anledningar inte sorteras ut till materialåtervinning och behandling.

Restavfall

Blandat brännbart kommunalt avfall som inte är skrymmande och som återstår när annat avfall sorterats ut för att samlas in separat. Det vill säga efter att matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, elavfall, grovavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar sorterats ut. Restavfallet kan samlas in genom säck, kärl, underjordsbehållare, sopsugssystem, eller containers.

Återanvändning/återbruk

En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.

Återvinning

En avfallshantering som beskrivs i bilaga 2 till Avfallsförordningen, eller som på annat sätt innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material, eller förbereds för att komma till sådan nytta, eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.

Sammanfattning avfallsplanen 2026 - 2028

Till år 2028 vill Söderköpings kommun:

- Genom tydliga informationsinsatser och i dialog med kommunala och externa aktörer:
 - minska de genererade avfallsmängderna redan vid källan
 - minska avfallsmängder och öka återvinningsgraden i kommunens egna verksamheter
 - minska andelen farligt avfall i restavfallsfraktionen
- Fortsätta arbetet med att förebygga nedskräpning och bidra till en ren kust och skärgård.
- Utveckla arbetet med masshantering inom kommunen
- Utveckla möjligheter för sortering av farligt avfall nära fastigheter
- Utveckla verksamheten på återvinningscentralen

Genom ett aktivt arbete med avfallsfrågor hoppas Söderköpings kommun nå de sex (6) huvudinriktningarna som presenteras i denna avfallsplan, se Figur 1. För Söderköpings kommun är avfallsplanen en viktig del för att dessa inriktningar ska kunna nås under den kommande tvåårsperioden. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen.

Arbetet med att ta fram avfallsplanen har pågått under 2025 - 2026 och involverat tjänstemän och politiker inom kommunen med stöd av miljökonsultbolaget Ensucon AB som lett processen genom workshops och intervjuer. I den handlingsplan som tagits fram har mer detaljerade inriktningar satts upp tillsammans med åtgärder och ansvarsfördelning inom kommunen. Inriktningarna och aktiviteterna i handlingsplanen ska ses över årligen. De sex huvudinriktningarna har brutits ned till 12 delmål för perioden 2026-2028. I arbetet med framtagandet av avfallsplanen har fokus varit att minska avfallet.

Föreslaget till avfallsplan har arbetats fram tillsammans med Valdemarsviks kommun. Kommunen har sedan innan ett utökat samarbete med grannkommunerna Kinda, Valdemarsvik och Åtvidaberg. Kommunerna har bland annat en gemensam kundtjänst och ett geografiskt gynnsamt läge, vilket främjar samarbetet. Det finns många fördelar med att samarbeta kring avfallsfrågorna ur ett regionalt, miljömässigt och ett ekonomiskt perspektiv då kommunerna har många likheter.

Figur 1. I bilden presenteras de sex huvudinriktningarna för avfallshanteringen i Söderköpings kommun.

Innehåll

Ordlista och definitioner	2
Sammanfattning avfallsplanen 2026 - 2028	5
1. Inledning	8
Genomförande 2020-2025	8
1.1 Syfte	10
1.2 Arbetsgång	10
1.3 Samråd	10
1.4 Disposition	11
2. Inriktning för avfallshantering	12
2.1 Gällande lagstiftning	12
2.2 FN:s globala mål	13
2.3. EU:s övergripande miljö- och avfallsmål	14
2.3.1 EU:s avfallshierarki	14
2.3.2 EU:s miljöhandlingsprogram	15
2.3.3 Det nya avfallspaketet	15
2.4 Nationella miljö- och avfallsmål	16
2.4.1 Nationell avfallsplan	16
2.4.2 Nationella miljömål	16
2.5 Återvinningsmål	18
2.6 Insamling av textil	18
2.7 Insamling av förpackningar och returpapper	19
2.8 Mikroplaster i våra hav	19
2.9 Regionala miljö- och avfallsmål	20
2.10 Regional Energi- och klimatstrategi	20
3. Genomförande	21
3.1 Uppdragsplan Söderköping	22
4. Lokala inriktningar och handlingsplaner	23
Inriktning 1 – Förebyggande av avfall och främjande av återbruk	24
Inriktning 2 - Minskad nedskräpning och ren kust	26
Inriktning 3 - Hållbar hantering av matavfall	28
Inriktning 4 - Förbättrad utsortering av farligt avfall	29
Inriktning 5 - God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus	30
Inriktning 6 – Minskad klimatpåverkan	32
Uppföljning	33
6. Miljöbedömning	33
1. Referenser	34

Bilagor

Bilaga 1	Uppföljning av tidigare handlingsplan 2022 – 2025
Bilaga 2	Nulägesbeskrivning
Bilaga 3	Avfallsanläggningar inom kommunen
Bilaga 4	Behovsbedömning inför miljöbedömning
Bilaga 5	Måluppföljning relaterade planer och program

1. Inledning

Avfallsplanen är kommunens styrdokument för avfallshanteringen med syftet att minska mängden avfall och dess farlighet genom konkreta inriktningar och aktiviteter. Miljöpåverkan sker både vid generering och hantering av avfall vilket beaktas i planen.

Under år 2025 har det skett en rad förändringar på avfallsområdet och fler kommer i och med ny lagstiftning. Det innebär att ytterligare förändringar ska implementeras och i linje med det nationella målarbetet fram till år 2028.

Söderköping är en turistkommun och har under sommarmånaderna ett stort antal sommargäster. Under 2025 samlades 440 kg kommunalt avfall per person in, vilket är baserat på antal invånare som är permanent boende i Söderköping. Att förebygga att avfall uppstår och minska avfallsmängderna är en av de primära åtgärderna till följd av EU-direktiv. Avfallshanteringen ska också leva upp till de europeiska och nationella målsättningarna gällande matavfall, förpackningsmaterial med mera.

Genomförande 2020-2025

En uppföljning av de tidigare målen och handlingsplanen för 2020 – 2025 visar att de mål som helt eller till större del uppfylldes var;

- ✓ De totala avfallsmängderna per person ska minska till 2025 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.
- ✓ Andelen mat- och restavfall ska vara högst 25 % motsvarande det nationella 25/25-målet.
- ✓ Andelen textilier i restavfallsfraktionen ska minsta till år 2025
- ✓ Avfallsmängderna i kommunens egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden öka.
- ✓ Återvinningsgraden för byggmaterial ska öka
- ✓ Kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år
- ✓ Andelen matavfall i restavfallsfraktionen ska minska och till senast 2025 ska den vara högst 25% av totalen.
- ✓ Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen. Inom kostenheten ska serveringssvinnet minska med 7% och tallrikssvinnet minska med 7% till år 2025, jämfört med år 2020 som utgångsläge.
- ✓ Det farliga avfallet i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska.
- ✓ Förpackningsmaterial i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska jämfört med 2021 års nivå.
- ✓ Implementera och förankra kommunikationsplanen genom aktiviteter/kommunikationsinsatser.
- ✓ Inventering av nedlagda deponier ska vara klart år 2025.
- ✓ Körsträckor för avfallshämtningen ska minska med 5%.

Figur 2. Under perioden 2018–2019 införde Söderköping fastighetsnära insamling med flerfackskär som gjort det enklare för hushållen att sortera ut sitt avfall. (PWS, www.pwsab.se, 2021)

Ett antal mål från avfallsplanen 2020–2025 uppnåddes inte. Anledningar till att målen inte nåddes kan härledas till att kommunen under åren ändrat strategier kring inköp, att personella resurserna inte har räckt till eller att ansvarsfördelningen inte varit tydligt nog gällande tex kommunens överblivna möbler. En fullständig uppföljning av de tidigare målen finns redovisad i Bilaga 1.

Att införa den så kallade Samlaren är ett pågående arbete och kommunen har redan två utplacerade. Dessutom ser kommunen samtidigt över fler samarbeten med andra kommuner för att öka möjligheten för hushållen att sortera ut sitt farliga avfall ytterligare.

En reglering av renhållningstaxan skedde i samband med införandet av fastighetsnära insamling, då kommunen valde att gå över till en miljöstyrande taxa. Syftet med det var att skapa incitament för avfallssortering och därmed minska den mängd avfall som efter insamling förbränns, eller läggs på deponi. Detta har följts upp av plockanalyser på matavfall och farligt avfall. En detaljerad redogörelse för den nuvarande avfallshanteringen samt avfallsstatistik för olika avfallsslag redovisas i Bilaga 2. Avfallsanläggningar, återvinningsstationer och äldre avfallsupplag inom kommunen finns redovisade i Bilaga 3.

Den nya avfallsplanen har reviderats utifrån en utvärdering av den tidigare avfallsplanen, den nuvarande avfallshanteringen, kommunens vision kring samarbete samt utifrån en uppdaterad sammanställning av avfallsstatistik.

Genom detta aktiva arbete med avfallsfrågorna är förhoppningen att de sex huvudinriktningarna kan nås. Visionen inför 2030 är att Söderköping tillsammans med kommunerna Valdemarsvik, Kinda, Åtvidaberg och Norrköping har utökat det goda samarbetet kring avfallsfrågorna i regionen och tillsammans stärker det lokala och regionala avfallsarbetet.

1.1 Syfte

Enligt miljöbalken ska det i alla kommuner finnas en avfallsplan. En avfallsplan är ett styrdokument för hur avfallshanteringen inom kommunen ska gå till. De främsta syftena med revideringen av avfallsplanen är:

- Att den ska fungera som ett aktivt planeringsverktyg för kommunens avfallshantering.
- Att sätta upp inriktningar för avfallshanteringen.
- Att den ska vara anpassad till nuvarande lagstiftning.

Utöver detta ger avfallsplanen en samlad bild av nuvarande avfallshantering, den anger vilka inriktningar och åtgärder som krävs för att minska avfallet och öka återvinningen, samt hur den bidrar till en hållbar utveckling och kommunicerar förändringsbehov. En stark koppling finns även till andra kommunala frågor i form av ekonomi, fysisk planering, miljötillsyn, energi och infrastruktur.

1.2 Arbetsgång och samverkan

Avfallsplanen tar hänsyn till miljömålen på nationell, regional och lokal nivå och är utformad utifrån gällande lagstiftning, Naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i kommunala avfallsplaner (NFS 2020:6) och Avfall Sveriges handbok om kommunal avfallsplanering, rapport U2018:16.

Avfallsplanerna i Söderköping och Valdemarsvik kommun har reviderats samtidigt för att främja det fortsatta goda samarbetsklimatet mellan kommunerna. Syftet är även att kommunernas system ska likna varandra och därmed kunna dra nytta av den geografiska närheten.

Under hösten 2025 har en workshop tillsammans med Valdemarsviks kommun hållits med fokus på att följa upp samt revidera målen i avfallsplanen. Resultatet har kompletterats med möjlighet för synpunkter från berörda aktörer hos kommunens verksamheter. Den nya avfallsplanen är främst en revidering av avfallsplanen 2020 – 2025, med uppdaterade mål och handlingsplaner och följer därmed samma struktur och inriktningar som tidigare.

1.3 Samråd

Samråd av förslaget till avfallsplan planeras att genomföras under april till juni 2026 med Länsstyrelsen Östergötland, angränsande kommuner samt berörda myndigheter, kommunala nämnder, lokala intresseföreningar, organisationer och allmänheten. Inbjudan till skriftligt samråd planeras ske genom annonsering i ortstidning samt genom mejlutskick till samrådsgruppen. Förslaget avfallsplan kommer att finnas publikt via kommunens hemsida.

Syftet med samrådet är att informera om den nya avfallsplanen samt inhämta synpunkter från relevanta myndigheter, kommunala nämnder, organisationer enskilda och allmänheten. Efter samrådet tas en samrådsredogörelse fram där inkomna synpunkter hanteras. Avfallsplanen ska därefter beslutas om/godkännas i kommunfullmäktige.

Förslag till samrådsrets

Moderaterna	Söderköpings kommuns råd
Socialdemokraterna	Valdemarsviks kommun
Sverigedemokraterna	Åtvidabergs kommun
Centerpartiet	Finspång kommun
Kristdemokraterna	E.ON
Liberalerna	Tekniska verken i Linköping AB
Söderköpings initiativet	Renall AB
Vänsterpartiet	PreZero
Miljöpartiet de gröna	(SKRF) El-kretsen
Kommunstyrelsen	Förpacknings- och tidningsinsamlingen
Barn- och ungdomsnämnden	Återvinningsindustrierna Stiftelsen
Samhällsbyggnadsnämnden	Håll Sverige rent
Socialnämnden	Torsten Sahlin Förvaltnings AB
Barn- och utbildningsförvaltningen	Moderata samlingspartiet
Kommunstyrelsens förvaltning	Gunnar Gunnarssons Fastighets AB
Samhällsbyggnadsförvaltningen	Stadskärneföreningen
Socialförvaltningen	Hyresgästföreningen Norrköping – Söderköping -
Länsstyrelsen i Östergötland	Finspång
Norrköpings kommun	Familjen Westerberg Fastigheter AB
Linköpings kommun	
Kinda kommun	

1.4 Disposition

Planen innehåller sex huvudinriktningar som i möjligaste mån följer avfallstrappan där fokus ligger på de tre första stegen – Avfallsminimera, återanvänd och återvinna. Till huvudinriktningarna finns delmål och åtgärder listade i en handlingsplan. Mål inom respektive inriktning visar inom vilka områden det krävs åtgärder för att uppnå målen.

För att uppnå målen i planen krävs samverkan inom kommunens egen verksamhet, men även med övriga aktörer. Inom varje inriktning finns olika aktörer beskrivna, som anses vara viktiga för att bidra till inriktningens måluppfyllnad. Vissa målgrupper är särskilt involverade i delmålen och det krävs därför ett aktivt samarbete även med dem, för att nå målen.

Avfallsplanen har även en koppling till andra planer och dess mål. Inom varje inriktning har relationen till strategiska planer eller program förtydligats i Bilaga 5 - Måluppföljning relaterade planer och program.

2. Inriktning för avfallshantering

Målet med avfallshantering är att kontinuerligt klättra i avfallstrappan, optimera resursnyttjandet och eftersträva giftfria kretslopp. Söderköpings avfallsplan är anpassad efter gällande globala och nationella avfallsmål och de lokala förutsättningar som finns. I detta kapitel redovisas i korta drag FN:s globala mål, de EU-övergripande målen, nationella etappmål, mål i den nationella avfallsplanen och regionala miljö- och avfallsmål.

För att säkerställa att den lokala avfallsplanen går i linje med övergripande strategiska mål, samt regionalt och lokalt målarbete har en analys gjorts av delmål och åtgärder i handlingsplanen.

Avfallsplanens mål har utvärderats utifrån tre aspekter;

1. Om de har en direkt koppling till andra uppsatta mål,
2. Om de motsätter sig andra uppsatta mål samt,
3. Om de bidrar till måluppfyllelse av andra uppsatta mål.

Den nationella handlingsplanen för cirkulär ekonomi poängterar bland annat att återanvändning ska främjas framför återvinning och annan avfallshantering och att det ska underlättas för att hushåll och verksamheter enkelt kunna göra sig av med sitt avfall. Prioriterade avfallsströmmar är kring plast, textil, livsmedel, förnybara och biobaserade råvaror, bygg- och fastighetssektorn och innovationskritiska metaller och mineraler. De etappmål som är framtagna, utifrån de nationella miljömålen, har som mål att till år 2035 ska 65 % av det kommunala avfallet förberedas för återanvändning och materialåtervinning.

I Östergötlands regionala energi- och klimatstrategi för år 2024 till 2027 är cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion ett insatsområde, där uppströmsarbete samt att minska och cirkulera avfall, nämns. Ett av målen i strategin är att år 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 till högst 300 kilogram per person.

2.1 Gällande lagstiftning

Avfallsplanering styrs och regleras av en omfattande lagstiftning i form av EU:s avfallsdirektiv, miljöbalken, avfallsförordningen samt naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan (Naturvårdsverket, 2021a). EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) innehåller krav om att avfallsplaner och avfallsförebyggande program ska upprättas av medlemsstaterna och deras behöriga myndigheter. Detta ligger till grund för den nationella avfallsplanen.

Ansvaret för att upprätta en kommunal renhållningsordning, bestående av en avfallsplan och avfallsföreskrifter, anges i 15 kap 41 § miljöbalken (1998:808). Krav finns även för hur processen kring upprättandet av en kommunal renhållningsordning ska ske, genom samråd och utställning, där beslut sedan ska fattas av kommunfullmäktige. I avfallsförordningen (2020:614) anges Naturvårdsverkets rätt att meddela föreskrifter om vad kommunala avfallsplaner ska innehålla och länsstyrelsens roll i avfallsplaneringen. Naturvårdsverket har upprättat föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (NFS 2020:6).

Den nationella avfallsplanen sätter riktningen

Den senaste nationella avfallsplanen, *Avfall i ett cirkulärt samhälle*, presenterades under 2024 och gäller åren 2024 – 2030 och är en del av den gemensamma EU lagstiftningen. Den nationella avfallsplanen samlar information om Sveriges status inom avfallsområdet, de hinder och utmaningar som landet står inför och åtgärdsförslag på vad olika samhällsaktörer kan göra. Den nationella avfallsplanens syfte är att skapa en gemensam bas och betona vikten av att samtliga samhällsaktörers genomför insatser. Planen kan även användas som utgångspunkt vid framtagandet av kommunala avfallsföreskrifter. Kommunerna har stor möjlighet att påverka hur hushåll och verksamheter behandlar sitt avfall vilket den nationella avfallsplanen betonar.

Avfallsförordningen (2020:614)

Avfallsförordningen (2020:614) trädde i kraft 2020-06-25 och innebar större förändringar inom kommunernas arbete med avfallshandling. Avfallsförordningen är ett stort steg för att lyckas genomföra EU:s reviderade avfallsdirektiv inom svensk lagstiftning. Under åren efter 2020 har regelverket fortsatt utvecklats i takt med EU-lagstiftningen och nationella led, för cirkulär ekonomi. Några av de förändringar som skett sedan 2020 är följande:

- Kommunerna har fått ansvar för insamling av förpackningsavfall från hushåll och vissa verksamheter i stället för producenterna.
- Det har införts krav på separat insamling av bio-/matavfall som ett EU krav och tillika påverkat avfallsförordningens krav.
- Textilavfall har blivit ett separat sorteringskrav och ska numera separeras från annat avfall.
- Fastighetsnära insamling är reglerad i lagen.
- Regler kring producentansvar för förpackningar och nya krav på producenter har fortsatt utvecklas och ytterligare krav förväntas tillkomma från 2028.

I och med införandet av Avfallsförordningen (2020:614) ställdes också högre krav på vad som ska redovisas i avfallsplanerna. Det ska göras en bedömning av vilka investeringar och andra ekonomiska resurser som behövs. Dels kring nya insamlingssystem och anläggningar som ska hantera avfall och dels nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och avfallsanläggningar. Kommunerna ska även bedöma behovet av ändringar i insamlingssystem och anläggningar, för att hantera framtida förändrade avfallsflöden och bättre koppla ihop fysisk planering med avfallsplaner.

2.2 FN:s globala mål

Agenda 2030 med de globala målen är den mest ambitiösa överenskommelsen för hållbar utveckling som världens ledare antagit. I begreppet hållbar utveckling integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig. Av de 17 globala mål som satts upp är det framför allt mål 12 Hållbar konsumtion och produktion som relaterar till avfallsområden, men även mål 11 Hållbara städer och samhällen. För att uppnå målen inom dessa områden krävs att vi människor minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra våra konsumtions- och produktionsmönster.

Figur 3. Illustration över de 17 globala målen för hållbar utveckling (UNPD, 2026).

Nedan listas de delmål till Mål 11 och 12 som är relevanta för kommunens målarbete:

Mål 11 Hållbara städer och samhällen har även ett relevant delmål för avfallshanteringen:

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion:

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

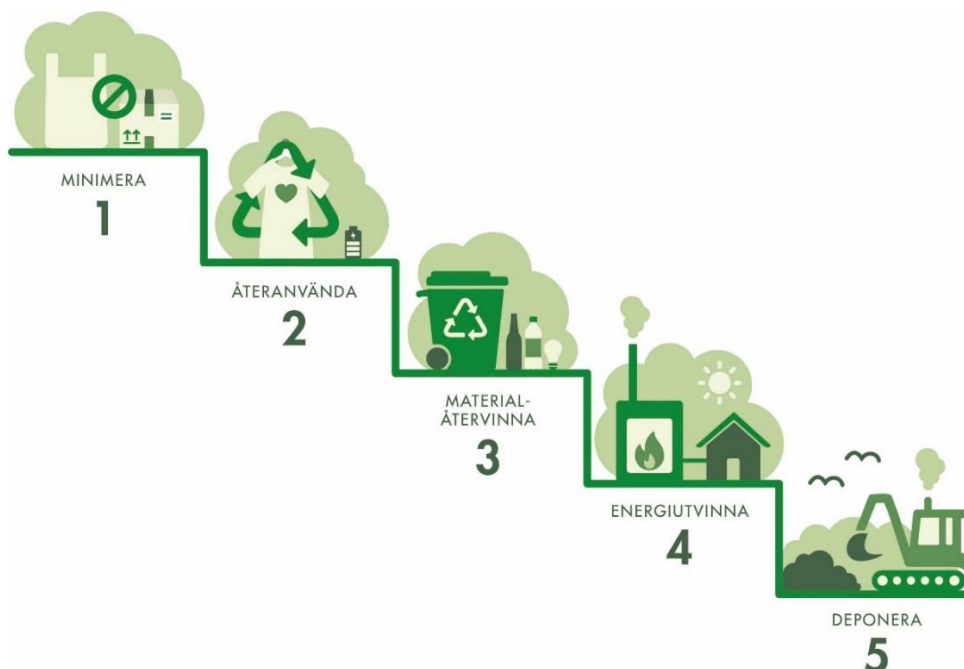
12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen.

2.3. EU:s övergripande miljö- och avfallsmål

2.3.1 EU:s avfallshierarki

EU:s ramdirektiv om avfall är implementerat i svensk lagstiftning. För att nå EU:s miljömål har bland annat EU:s avfallshierarki, även kallad avfallstrappan, utformats. EU:s avfallshierarki anger den prioriteringsordning för hur olika strategier att behandla avfall bör användas, vilket regleras i ramdirektivet om avfall (2008/98/EG).

Figur 4. Skiss över EU:s avfallstrappa (Sopor.nu, 2026).

Avfallstrappan består av fem steg där förebyggande och minimering av avfall har högst prioritet, se Figur 4. Därefter ska avfall i så hög grad som möjligt återanvändas. Nästa steg är materialåtervinning, då återvinning av råvaror besparar stora resurser genom att exempelvis förpackningsavfall används till nya förpackningar. Det fjärde steget är energiåtervinning där förbränning av exempelvis restavfall omvandlas till värme och el. Det sista steget är deponering vilket mer eller mindre är en slutlig förvaring av avfall (Naturvårdsverket, 2020b).

2.3.2 EU:s miljöhandlingsprogram

Den Europeiska unionen presenterade det åttonde miljöhandlingsprogrammet vilket började gälla i maj 2022 och sträcker sig fram till år 2030. Det långsiktiga målet som miljöhandlingsprogrammen avser att uppfylla är att EU-medborgare allra senast 2050 ska leva gott inom planetens gränser och i en välfärdsekonomi där tillväxten är regenerativ och klimatneutralitet har uppnåtts, ojämlikheter minskat väsentligt och i ett samhälle där inget slösas bort. Miljöhandlingsprogrammet har också som syfte att komplettera den europeiska gröna given, som är EU:s tillväxtstrategi för ekonomi, och omfatta en ny övervakningsram för att de miljö- och klimatmål som EU satt.

Det åttonde miljöhandlingsprogrammet innefattar sex prioriterade mål som EU ska uppnå till 2030, där minst fyra av dem har en tydlig koppling till avfallshantering (se fetmarkerade):

1. Uppnå 2030 års mål för minskning av växthusgasutsläppen och uppnå klimatneutralitet allra senast 2050.
2. Öka förmågan att anpassa sig genom att stärka motståndskrafter och minska sårbarheten gentemot klimatförändringarna.
3. Röra sig mot en modell för regenerativ tillväxt som frikopplar ekonomisk tillväxt från resursanvändning och miljöförstöring, samtidigt som man snabbare ställer om till en cirkulär ekonomi.
4. Eftersträva nollförorening av luft, vatten och mark och skydda EU-medborgarnas hälsa och välbefinnande.
5. Skydda, bevara och återställa den biologiska mångfalden genom att förbättra tillståndet för ekosystemen och miljön, samt genom att bekämpa ökenspridning och markförstöring.
6. Minska miljö- och klimattrycket från produktion och konsumtion, särskilt energi, industriell utveckling, byggnader och infrastruktur, rörlighet och livsmedelssystem.

2.3.3 Det nya avfallspaketet

År 2018 kom EU-kommissionen ut med revideringar i avfallslagstiftningen, genom det så kallade avfallspaketet. Målet med paketet var minskade avfallsmängder, ökad återanvändning av produkter, ökad återvinning samt en förbättrad avfallshantering. Samtliga ändringar i avfallspaketet skulle vara genomförda senast år 2025. En revidering av EU:s avfallslagstiftning har varit en viktig del i EU:s arbete mot en mer cirkulär ekonomi (Naturvårdsverket, 2026).

Avfallspaketet trädde i kraft i juli 2018 och sex direktiv berördes:

1. Avfallsdirektivet (2008/98/EG).
2. Direktiv om förpackningar och förpackningsavfall (94/62/EG).
3. Direktiv om deponering av avfall (1999/31/EG).
4. Direktiv om uttjänta fordon (2000/53/EG).
5. Direktiv om batterier och ackumulatörer och förbrukade batterier och ackumulatörer (2006/66/EG).
6. Direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter (2012/19/EU).

Avfallspaketet fokuserade på att förebygga avfall. Med viktiga mål för minskat matsvinn i EU och stopp för marint avfall bidrar lagstiftningen till FN:s mål för hållbar utveckling. EU har utsett textil till ett fokusområde och senast 2025 skulle alla medlemsländer börja samla in avlagda textilier som en separat fraktion (Naturvårdsverket, 2026).

I EU:s reviderade avfallsdirektiv ligger stort fokus på ökad materialåtervinning och minskad deponering. År 2025 skulle minst 55 viktprocent av det kommunala avfallet i EU återvinnas till nya material. Målsättningen höjs till 60 viktprocent år 2030 och till 65 viktprocent år 2035. Det som ska mätas är faktisk materialåtervinning, vilket betyder att det är endast det material som faktiskt återvinns som ska räknas in och inte den totala mängden material som samlas in. (Naturvårdsverket, 2026)

Trots att flertalet av de mål och ändringar som infördes i och med avfallspaketet redan är genomförda är paketet fortsatt relevant. Flera av de ändringar som införts innebär en påverkan på aktuell avfallsplan och det finns mål, bland annat om återvinning, där målsättningen sträcker sig till år 2035.

2.4 Nationella miljö- och avfallsmål

2.4.1 Nationell avfallsplan

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska alla medlemsländer ha nationella avfallsplaner och avfallsförebyggande program. Sveriges gällande nationella avfallsplan och det avfallsförebyggande programmet, *Avfall i ett cirkulärt samhälle – Nationell Avfallsplan 2024 – 2030*, presenterar inga nya förslag till styrmedel eller mål utan syftar till att belysa de problem som finns just nu och skapa en gemensam bas för att bättre förstå nuläget. Planen innehåller åtgärdsförslag och betonar vikten av att alla kan och behöver bidra till resurseffektiva och giftfria kretslopp vilket i sin tur gör att avfall kan hanteras högre upp i avfallshierarkin (Naturvårdsverket, 2024).

Den nationella avfallsplanen innehåller förslag på åtgärder för bland annat olika myndigheter, offentlig förvaltning, verksamheter och privatpersoner (Naturvårdsverket, 2024). Nedan presenteras några av de åtgärder som Sveriges nationella avfallsplan föreslår för kommuner:

- Samverka med andra kommuner.
- Skapa en cirkulär organisation och utveckla styrmedel för cirkulär resurshantering.
- Ställa krav på miljö, klimat och kemikalier redan vid upphandling och välja hållbara produkter och tjänster. Informera hushåll och verksamhetsutövare om åtgärder för att förebygga avfall utifrån kommunens informationsskyldighet. Kommuner bör även informera om miljö- och hälsopåverkan från olika typer av avfall och ha lättillgänglig och tydlig information om hur och vart man kan återvinna sitt avfall.
- Skapa insamlingsystem som är lättillgängliga och utgår från ett användarperspektiv.

2.4.2 Nationella miljömål

Sverige har satt upp ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och flertalet etappmål för att driva det nationella miljöarbetet kopplat till de globala hållbarhetsmålen. Flertalet mål har målår 2020, men gäller fortsatt (Naturvårdsverket, 2025). Målen ska fungera vägledande för allas miljöarbete, såväl regeringens som myndigheters och övriga aktörers. Nedan presenteras det övergripande generationsmålet.

Figur 5. Illustration över de 16 nationella miljö kvalitetsmålen (Sveriges miljömål, 2026)

Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Miljöpåverkan från avfallshanteringen och avfallsförebyggande berör främst målen *God bebyggd miljö* och *Giftfri miljö*, men även direkt eller indirekt flera av de övriga miljömålen, exempelvis *Begränsad klimatpåverkan* (Sveriges miljömål, 2026). Nedan presenteras berörda mål och relevanta preciseringar:

God bebyggd miljö - Hållbar avfallshantering

Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallens påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

God bebyggd miljö - Infrastruktur

Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet.

Giftfri miljö – Förenade områden

Förenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.

Begränsad klimatpåverkan - Temperatur

Den globala medeltemperaturökningen begränsas till långt under 2 grader Celsius över förindustriell nivå och ansträngningar görs för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå. Sverige ska verka internationellt för att det globala arbetet inriktas mot detta mål.

Som ett komplement till miljö kvalitetsmålen har etappmål tagits fram. Etappmålen identifierar en önskad samhällsomställning och tydliggör var insatser bör sättas in. Etappmål finns för miljö kvalitetsmålet *Begränsad klimatpåverkan* samt inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga

ämnen, hållbar stadsutveckling och luftföroreningar (Naturvårdsverket, 2021). De etappmål som främst berör avfallsarbetet presenteras nedan.

Etappmål för cirkulär ekonomi: Återanvändning av förpackningar

Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030.

Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinnns och förbereds för återanvändning

Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Etappmål för avfall: Mer bygg- och rivningsavfall materialåtervinnns och förbereds för återanvändning

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent årligen fram till 2025. Samma mål återfinns som mål i EU:s avfallsdirektiv.

Etappmål för minskat matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall

Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från år 2020 till år 2025.

2.5 Återvinningsmål

I samband med avfallspaketet från 2018 har flera ambitiösa återvinningsmål för både kommunalt avfall och förpackningar satts. Återvinningsmål för förpackningsmaterial presenteras i Tabell 1. Dessutom har skärpta regler för att beräkna återvinningsgraden skapats för att förenkla arbetet med uppföljning och omställning till cirkulär ekonomi (Naturvårdsverket, 2026)

Tabell 1. Återvinningsmål för förpackningar. Återvinningsgraden är angiven i viktprocent.

Förpackningsmaterial	Till 2025	Till 2030
Alla förpackningar	65 %	70 %
Plast	50 %	55 %
Trä	25 %	30 %
Metall (järnhaltig)	70 %	80 %
Aluminium	50 %	60 %
Glas	70 %	75 %
Papper och papp	75 %	85 %

2.6 Insamling av textil

År 2020 presenterades en statlig utredning om producentansvar för textil, där det föreslogs att producenter också ska ha ett ekonomiskt och organisatoriskt ansvar för insamling och återvinning av textilier (Naturvårdsverket, 2026).

Från och med den 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall enligt avfallsförordningen (2020:614). Det innebär att textilier som utgör avfall inte får blandas med restavfall, om inte kommunen har meddelat undantag enligt 3 kap. 16 §. Kommunen

ansvarar för att ordna separat insamling av textilavfall från hushåll och liknande verksamheterna samt för att informera invånarna om hur och var textilavfall ska lämnas. Parallellt med svensk lagstiftning pågår en revidering av EU:s avfallsregelverk med införande av utökat producentansvar (EPR) för textilier. Förslaget innebär att producenter ska bära kostnaderna för insamling, sortering och återvinning och att medlemsstater ska införa nationella EPR-system inom en viss tid efter direktivets ikraftträdande. Det här kan innebära att kommunernas ansvar förändras i takt med att producentansvaret genomförs i svensk lagstiftning.

2.7 Insamling av förpackningar och returpapper

Förpackningar och returpapper omfattas av producentansvar enligt svensk lagstiftning och det regleras främst i Förpackningsförordningen (2022:1274) och Avfallsförordningen (2020:614). Producentansvaret innebär att producenterna ska finansiera och organisera system för insamling och återvinning. Från och med 2024 har kommunerna fått ett utökat ansvar för den praktiska insamlingen av förpackningsavfall från hushåll och vissa verksamheter, medan producenterna fortsatt ansvarar för finansieringen.

Lagstiftningen bygger till stor del på EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) och EU:s förpackningsdirektiv (94/62/EG) som ställer krav på att medlemsstaterna ska minska mängden förpackningsavfall och öka materialåtervinningen. EU arbetar även med en ny förordning om förpackning och förpackningsavfall (PPWR) som syftar till att ytterligare minska avfallsmängderna och öka återanvändning och återvinning.

I Söderköping kommun sker insamlingen idag främst genom fastighetsnära insamling och återvinningsstationer samt på återvinningscentralen.

För att minska mängden förpackningsavfall och returpapper har kommunen satt upp ett mål där de syftar till att utföra en informationsinsats om förebyggande av avfall och återvinning.

2.8 Mikroplaster i våra hav

Mikroplast är små plastbitar av olika plastmaterial som antingen tillverkas för att användas i olika produkter eller uppkommer vid slitage eller nedbrytning av plast. Mikroplast kan ha effekter på miljö och hälsa och det är därför av intresse att lokalisera dess uppkomst och spridning. Nedan presenteras de källor som står för de största utsläppen av mikroplast i Sverige (Naturvårdsverket, 2025).

- Industriell produktion och hantering av primärplast
- Slitage av däck från vägar
- Konstgräs
- Anläggningar för idrott och lek med underlag som innehåller plast eller gummi
- Textiltvätt
- Båtbottenfärg
- Nedskräpning

Under 2019 redovisade Naturvårdsverket ett regeringsuppdrag om mikroplast i enlighet med EU:s plaststrategi och trycker på att kunskapsluckorna är stora och att det krävs ett fortsatt arbete för att minska spridningen av mikroplast. EU-kommissionen fattade beslut som trädde i kraft den 17 oktober 2023 om att förbjuda försäljning av mikroplaster och kemiska produkter med avsiktligt tillsatta mikroplaster för att på så vis minska mängden mikroplaster som släpps ut i miljön. Denna begränsning gäller en mängd olika produkter såsom plastgranulat som används i konstgräsplaner, kosmetika, målarfärg, rengöringsmedel, sköljmedel, glitter, växtskyddsmedel och medicintekniska produkter. Det finns övergångsperioder för vissa användningar, exempelvis gäller en övergångsperiod på fem år för vissa tvätt- och rengöringsmedel och åtta år för plastgranulat som

används på konstgräsplaner. För kosmetiska produkter finns flera olika övergångsperioder från fyra år upp till tolv år (Naturvårdsverket, 2025).

2.9 Regionala miljö- och avfallsmål

Vid framtagningen av den här aktuella avfallsplanen har hänsyn till det regionala miljömålsarbetet samt uppföljningsarbetet, tagits.

Länsstyrelsen i Östergötland har bland annat ansvar för att samordna det regionala arbetet för att uppnå de 16 svenska nationella miljömålen. Avfallsplanen har främst påverkan på målet *God bebyggd miljö* men kopplingar finns även till *Begränsad klimatpåverkan*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Gifrfri miljö* på grund av de emissioner som avfallsanläggningar bidrar med till luft, vatten och mark.

Det finns ett regionalt åtgärdsprogram framtaget för att nå miljömålen, *Åtgärdsprogram för miljömålen i Östergötland*, vilket avser perioden 2024 - 2030. På samma vis finns ett åtgärdsprogram för Södra Östersjön som gällde mellan 2022 – 2027.

År 2025 gjordes en uppföljning av hur långt Östergötland har kommit i åtgärdsarbetet för att nå de svenska nationella miljömålen. Av de tolv mål som bedöms på regional nivå visar resultatet att det enbart är *Bara naturlig försurning* som är nära att nås till 2030 med befintliga styrmedel och resurser. Resultatet visar på en negativ utveckling för målen *Ett rikt växt- och djurliv*, *Ett rikt odlingslandskap* och *Levande skogar*. Uppföljningen visar på att det saknas en helhetssyn, ett tillräckligt samarbete mellan aktörer och långsiktig finansiering. För att vända trenden krävs därför kraftigt ökade resurser, stabila regelverk och att politiken vågar prioritera miljömålen även när det kostar pengar (Länsstyrelsen Östergötland, 2025).

2.10 Regional Energi- och klimatstrategi

Länsstyrelsen Östergötland har tillsammans med Region Östergötland antagit en gemensam energi- och klimatstrategi för Östergötland, i bred samverkan med regionala aktörer. Denna ska ge vägledning för det fortsatta energi- och klimatarbetet i länet och fungera som ett stöd till kommuner, näringsliv och andra organisationer. Strategin innehåller ett övergripande och fyra underliggande mål, samt sex prioriterade insatsområden. De är framtagna för att vi lättare ska kunna strukturera och optimera det arbete som nu behöver ske i länet (Länsstyrelsen Östergötland, Region Östergötland, 2023).

Insatsområdena är:

- Fossilfri och robust energiförsörjning
- Energi- och climateffektivt näringsliv
- Energi- och climateffektiva bostäder och lokaler
- Hållbara och effektiva transporter
- Cirkulär ekonomi och konsumtion
- Hållbart jord- och skogsbruk

3. Genomförande

Nedan beskrivs de styrmedel och arbetssätt som används för att nå avfallsplanens mål.

Lokala avfallsföreskrifter

Enligt Miljöbalken ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som består av en avfallsplan och lokala föreskrifter för hantering av avfall. Renhållningsföreskrifterna är ett av de viktigaste styrmedlen för den kommunala avfallshanteringen och de innehåller de lokala bestämmelserna för hanteringen av avfall som kommunen ansvarar för. I föreskrifterna beskrivs bland annat vilka skyldigheter fastighetsinnehavare och verksamhetsutövare har för det avfall de genererar. Där beskrivs även hur avfall ska sorteras och lämnas. Avfallsföreskrifterna är ett komplement till gällande lagstiftning på området och är det dokument som ligger till grund för hur frågor hanteras i det dagliga arbetet och vid tvister.

Renhållningstaxan

Ett viktigt ekonomiskt styrmedel på lokal nivå är avgifterna i renhållningstaxan (även kallad avfallstaxan). I renhållningstaxan finns avgifter för hämtning och behandling av kommunalt avfall. Liksom för renhållningsordningen fattar respektive kommuns fullmäktige beslut om att anta taxan. Likställighetsprincipen är en viktig grund för taxan, där alla kommuninvånare ska behandlas på samma sätt. Taxan ska vara konstruerad enligt självkostnadsprincipen, vilket innebär att de avgifter som totalt sett tas ut för hantering av kommunalt avfall inte får vara större än de totala kostnaderna. Renhållningstaxan kan utformas på ett sådant sätt att den hjälper till att nå målen i avfallsplanen och att en miljöanpassad avfallshantering främjas. Enligt miljöbalken får renhållningstaxan miljöstyras, alltså att sämre insamlingsystem för miljö kostar mer och bättre system subventioneras.

Kommunikation och information

Välfungerande kommunikation och information omfattar både att invånare och verksamhetsutövare enkelt ska kunna få svar på sina frågor och att den information de behöver, för att kunna hantera sitt avfall på rätt sätt, når ut till dem och att de förstår den. Det sker en mängd kommunikationsinsatser och informationskampanjer för att påverka invånare och verksamhetsutövare att hantera sitt avfall på ett miljöriktigt sätt och låta avfallshanteringen klättra i avfallstrappan. Informationsinsatser kommer få ökad betydelse framöver.

Tillsyn

De kommunala tillsynsmyndigheterna utövar tillsyn över företag och andra verksamheter. Tillsynsmyndigheterna kan framför allt ge råd. Vid behov kan de även förelägga verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering.

Upphandling

Offentlig upphandling och offentliga inköp är viktiga styrmedel där kommunerna har stora möjligheter att påverka. Genom att ställa ökade hållbarhets- och miljökrav vid upphandlingar och skapa rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med inköp och upphandling, kan kommunerna aktivt förebygga avfall och bidra till hållbar utveckling.

Översiktsplanering och fysisk planering

Genom att avfallsfrågor lyfts tidigt i den kommunala planprocessen säkerställs att avfallsfrågor beaktas under planering av nya områden och vid ny- och ombyggnad. Det är viktigt att representanter med avfallskompetens följer projekten under hela planeringsprocessen och att bygglov granskas utifrån ett avfallsperspektiv.

Avfallshanteringen är en del av den centrala fysiska planeringen och resursplaneringen i kommunen och bör ingå i den övergripande planprocessen till exempel när kommunen tar fram en ny översiktsplan.

3.1 Uppdragsplan Söderköping

I uppdragsplan för kommunstyrelsen i Söderköpings kommun ingår mål och indikatorer för hur nämnden svarar för sitt uppdrag gentemot invånare, besökare och särskilt uppdrag mot kommunfullmäktige. Nämnden är ansvarig för kommunens verksamhet avseende vatten- och avlopp, gator och vägar, avfall, parker, bredband, kost, turism, näringsliv med mera.

Avfallsplanen bör förhålla sig till kommunstyrelsens uppdrag att:

1. Skapa en hållbar och ansvarsfull ekonomi, genom ett långsiktigt och kontinuerligt effektiviseringsarbete samt prioriteringar.
2. Begränsa kommunens miljöpåverkan med fokus på minskad resursförbrukning och minskade utsläpp.
3. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av hög kvalitet och främja livslångt lärande för alla.
4. Bidra till att kommuninvånarna kan leva hälsosamma liv samt uppleva välbefinnande och trygghet.
5. Säkerställa ett lyhört, öppet och transparent arbetssätt på alla nivåer.

Mål och indikator som är särskilt relevanta för avfallsplanen är:

- 2. Begränsa kommunens miljöpåverkan med fokus på minskad resursförbrukning och minskade utsläpp.**

4. Lokala inriktningar och handlingsplaner

Figur 6 *Badet vid Kupa Klint* (Söderköpings kommun, 2021)

I detta kapitel presenteras huvudinriktningarna för Söderköpings kommun 2026–2028. Under varje inriktning finns en handlingsplan i form av ett antal detaljerade delmål förklarade och kopplade till de åtgärder som behöver göras samt ansvarsfördelningen för dessa. Även uppföljningen och nyckeltal har definierats för varje inriktning. Huvudinriktningarna baseras på de kriterier Söderköpings kommun tagit fram för utvecklandet av avfallshanteringen inom kommunen.

Inriktningar:

1. Förebyggande av avfall och främjande av återbruk
2. Minska nedskräpning och ren kust
3. Hållbar hantering av matavfall
4. Förbättrad utsortering av farligt avfall
5. God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus
6. Avfallsrelaterade klimatmål

Inriktning 1 – Förebyggande av avfall och främjande av återbruk

Alla privatpersoner och verksamheter som ger upphov till avfall är skyldiga att sortera ut och lämna sitt avfall i de insamlingsystem som finns. Då var och en av oss nästan producerar ett halvt ton avfall varje år är det även viktigt att öka återbruk och minska mängden genererat avfall. Återanvändning av befintliga produkter innebär att nyköp kan undvikas, vilket minskar påverkan på klimat och miljö som produktionen gett upphov till. Att avfallet hamnar på rätt plats och omhändertas på ett miljörätt sätt är också en viktig aspekt. Utifrån dessa aspekter har inriktningar satts upp för att avfallsmängderna per person ska minska i kommunen.

Ett sätt att underlätta för invånarna att återbruka sitt avfall är att i samband med uppförande av en permanent återvinningscentral (ÅVC) ha en tydlig koppling till återbruk och att detta tankesätt finns med redan i planeringsstadiet. Det kan exempelvis gälla insamling av loppisföremål och kläder vid ÅVC:n. Tanken är att den ska fungera som en mötesplats och ett forum för informationsspridning kring avfallshantering och avfallsminimering. Vissa ÅVC:er erbjuder storpantmaskiner i samarbete med Returpack. Inriktningar finns även för textilinsamling. Idag har kommunen ett samarbete med Myrorna på befintliga ÅVC:er för att samla in textil.

I föreskrifterna från Naturvårdsverket lyfts kommunernas egna verksamheter upp som särskilt viktiga. Kommunen ska vara en föregångare i det avfallsförbyggande arbetet och målarbetet behöver därför även innefatta dessa.

1.1 Den totala mängden restavfall ska minska med 30 procent jämfört med 2023 års nivåer - enligt 30/30 målet.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Använda resultat från plockanalys för riktad kommunikation till hushåll och verksamheter.	Mäts som ja eller nej. Mäts årligen.	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

1.2 Andelen matavfall i restavfallet ska minska jämfört med 2025 års plockanalys

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Genomföra en informationskampanj för att öka medvetenheten om matavfall och uppmuntra till bättre utsortering och minskat matsvinn.	Mäts som ja eller nej.	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

1.3 Förebygga uppkomsten av förpackningsavfall och returpapper samt öka återvinningsgraden

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Genomföra en informationskampanj för att öka medvetenheten om förpackningsavfall och returpapper samt uppmuntra förebyggande åtgärder och bättre utsortering.	Mäts som ja eller nej.	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

1.4 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden ska öka

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Genomföra kommunikationsinsatser på intranätet för att stärka personalens kunskaper om avfallshantering och återvinning.	Mäts som ja eller nej. Mäts årligen.	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

1.5 Utveckla masshantering inom kommunen

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Utveckla arbetet för en mer resurseffektiv hantering av massor.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen
Undersöka behovet av en arbetsgrupp för masshanteringar.	Mäts som ja eller nej	Enhet: Teknik och kost

Inriktning 2 - Minskad nedskräpning och ren kust

Figur 7 Ren östkust (Fotograf: Carl Hamilton, 2020)

Kommunerna har ett ansvar vad gäller att minska nedskräpningen. Särskilda mål för att minska de marina plasterna har satts upp på global nivå. Kommunerna har ett gemensamt ansvar att säkerställa att kustlinjen hålls ren och att minska risken för att skräp når vattnet. Under ett antal år har Söderköping aktivt arbetat i linje med det nationella avfallsmålet, att minska nedskräpningen i Sverige på land.

Då kommunen har en tydlig kustkoppling och skärgård, samt att det gemensamma nationella arbetet med att minska plast (mikroplaster) i våra hav fortsätter, har tidigare delmål återanvänts. Samarbete sker idag med Valdemarsvik i initiativet Ren kust och strandstädarkartan används av allmänheten som kan anmäla städbehov.

2.1 Arbeta för minskad nedskräpning i kust- och strandnära områden

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Genomföra en informationsinsats.	Mäts som ja eller nej Ärligen	Kommunstyrelsen Enhet: Kultur, kommunikation och service
Ansöka om bidrag från Naturvårdsverket för kust- och strandnära städning.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Kultur, kommunikation och service
Genomföra städning av stränder för att minska mängden marint skräp.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Kultur, kommunikation och service

2.2 Utveckla återvinning och sophantering i skärgården

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Undersöka möjligheterna att etablera ett system för pantinsamling i skärgården.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

Inriktning 3 - Hållbar hantering av matavfall

I Söderköpings kommun har fokus tidigare varit att arbeta med matavfall och förebyggandet av matsvinn i de kommunala verksamheterna. Förskolorna och kostenheten har arbetat med informationsinsatser och mätningar av matsvinnet.

Förbättringar har gjorts för hanteringen av matavfall genom att införa flerfacksinsamling vid bostäder, matavfallsinsamling hos kostenheten, skolor och flerfamiljsbostäder. Dessutom har vi börjat se över behandlingsmöjligheterna för matavfallet, så att det matavfall som uppstår och samlas in, kan omvandlas till energi och biogödsel. Den senaste plockanalysen visade ett snitt på 14,7 % matavfall i fraktionen för restavfall vilket är en förbättring i jämförelse med plockanalysen från 2017 då den var 39,4 %. För att öka invånarnas motivation och engagemang kan kommunen styra sorteringen av matavfallet med renhållningstaxan och genom ökade informationsinsatser.

3.1 Fortsätta arbetet med matsvinn för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Arbeta för att fler förskolor ska gå över till serveringslinjer.	Antal förskolor med serveringslinjer Årligen	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

Inriktning 4 - Förbättrad utsortering av farligt avfall

En förbättrad utsortering av farligt avfall minskar risken för att miljö- och hälsofarliga ämnen sprids till natur och miljö. För att förbättra utsorteringen är inriktningen att mängden farligt avfall ska minska i restavfallsfraktionen och förebyggande åtgärder ska tas fram för att underlätta en bättre utsortering. Fastighetsnära insamling av farligt avfall har införts i samband med införandet av flerfackskärlet, där möjligheten till en mindre behållare för farligt avfall kan hängas på flerfackskärlet. I behållaren för farligt avfall kan batterier, glödlampor och småelektronik sorteras.

Dessutom har kommunen sedan 2021 installerat *Samlaren* på ett antal ställen runtom i kommunen. Andelen farligt avfall i restavfallet har enligt senaste plockanalys minskat från 0,19 till 0,11 % mellan åren 2017-2025. Kommunen fortsätter informationsarbetet genom att ta fram informationsmaterial om bland annat farligt avfall.

Sedan flerfackssystemet infördes i kommunen har mängden förpackningar i den fraktionen för restavfall minskat med minst 62%. Nya ambitiösa mål för återvinning av förpackningar har satts nationellt och kommunerna kommer även att ansvara för insamling av returpapper i fortsättningen. För att möta dessa mål och öka sorteringsgraden kommer kommunen göra ytterligare informationsinsatser och bevaka utvecklingen. Kravet är att från och med år 2025 ska insamlingssystemen transportera bort hushållens returpapper och förpackningsavfall från alla bostadsfastigheter.

4.1 Det farliga avfallet i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Utveckla/skapa möjligheter för sortering av farligt avfall i flerbostadshus.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost
Införa sortering av batterier för fastighetsnära insamling vid flerbostadshus.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost
Utföra informationsinsatser om fastighetsnära insamling av batterier från flerbostadshus.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost
Erbjuda miljöbil vid olika evenemang för att sprida information och möjliggöra insamling.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

Inriktning 5 - God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus

Figur 8 Bildkälla: Söderköpings kommun, 2021

Gott bemötande och god service är en förutsättning för att de som använder avfallssystemen i Söderköping ska vara nöjda. De som är nöjda är mer benägna att göra rätt och därmed hantera sitt avfall på korrekt sätt, genom att exempelvis sortera det. Genom att arbeta med kommunikation, information och kundbemötande, samt genom att förenkla insamlingssystemet för användaren, blir det lättare att göra rätt. Det är en viktig del i arbetet för att genomföra avfallsplanens mål. Idag finns en digital sorteringsguide på kommunens hemsida för allmänheten att ta del av samt en applikation för Smartphone att ladda ned, som innehåller information och är ett hjälpmedel för att underlätta avfallshanteringen för invånaren.

Lokalisering för dagens och framtidens behov av en god och tillgänglig avfallshantering ska säkras genom den fysiska planeringen, där plats för avfallens infrastruktur, från uppkomst till mottagningsanläggning, säkras i detaljplaner och bygglov. Renhållningsverksamheten har en god dialog inom kommunens övriga berörda i verksamheter inom samhällsbyggnadsprocessen, där avfallsfrågor beaktas under planering av nya områden och vid ny- och ombyggnad.

5.1 Stärka kommunens kommunikation kring avfall och återvinning

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Genomföra informationsinsatser som inkluderar kommunens nya avfallsmaskot	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

5.2 Utveckla verksamheten på återvinningscentral för förbättrad kontroll och utökade sorteringsmöjligheter

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Införa sensorsystem för kontroll av vem som lämnar avfall på återvinningscentral.	Mäts som ja eller nej.	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost
Genomför studiebesök på andra kommuners återvinningscentraler för att hämta inspiration om goda servicelösningar.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

Inriktning 6 – Minskad klimatpåverkan

Genom inriktning om minskad klimatpåverkan kan både utsläpp av metan, avfallstransporter och förbättringar av energisystem inrymmas i avfallsplanen.

Det kan ske diffusa utsläpp av metan från avfallsupplagen. En av åtgärderna är därför att färdigställa inventeringen av de nedlagda deponierna.

En annan miljö- och klimataspekt av avfallshantering är hur avfallstransporterna sker. För att möta nationella och regionala mål är bränslet i dagens samtliga avfallsfordon fossilfritt.

6. Senast 2027 ha färdigställt inventering av nedlagda deponier enligt MIFO

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Genomföra minst en MIFO fas 2 per år.	Antal MIFO utförda Årligen	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost
Undersöka möjligheten att söka statligt bidrag för dessa undersökningar.	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen Enhet: Teknik och kost

Uppföljning

En avfallsplan ska uppdateras och revideras minst var fjärde år. Uppföljningen av planen och de aktuella åtgärderna ska ske årligen, så mätning och uppföljning kan göras kontinuerligt. Den färdiga planen antas genom godkännande i kommunfullmäktige. Uppföljning av samtliga inriktningar ska ske en gång per år. Det är de ansvariga enheterna för respektive inriktning som ansvarar för att uppföljning sker (se inriktning 1-6). Kommunstyrelsen ansvarar för att uppföljning av avfallsplanen i sin helhet sker en gång per år.

Genom årlig uppföljning kan avfallsplanen vara ett aktivt verktyg för kommunen i arbetet med att anpassa avfallshanteringen i riktning mot en hållbar samhällsutveckling.

6. Miljöbedömning

Enligt 6 kap. miljöbalken gällande miljöbedömningar och miljöbedömningsförordningen (2017:966) berörs de kommunala avfallsplanerna av reglerna om miljöbedömning. Syftet med miljöbedömningen är att utveckla det gemensamma miljöarbetet i avfallsplaneringsprocessen. De målområden som har satts upp ställs i relation till de nationella miljökvalitetsmålen. Avfallsplanen förhåller sig även till andra planer, program och strategier som översiktsplan, detaljplan, tillsynsplan, energiplan med flera.

I många fall krävs en miljöbedömning av avfallsplanen genom upprättande av en miljökonsekvensbeskrivning. Det finns dock inget generellt lagkrav på miljöbedömning av alla avfallsplaner. För att avgöra om en miljöbedömning krävs för en avfallsplan görs en utredning om betydande miljöpåverkan. Det är avfallsplaner, vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan, som ska miljöbedömmas och då tas en miljökonsekvensbeskrivning fram.

I Bilaga 4 redovisas utredningen som gjorts för denna avfallsplan. Slutsatsen av utredningen om betydande miljöpåverkan är att avfallsplanen inte ger upphov till betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en miljöbedömning inte behöver göras.

1. Referenser

- Avfall Sverige. (den 10 December 2020). *Producentansvar på textil glömmer bort kommunerna*. Hämtat från Avfall Sverige: <https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyhetsarkiv/artikel/producentansvar-pa-textil-glommer-bort-kommunerna/>
- Avfall Sverige. (den 05 Februari 2021). *Gemensamt skyltsystem för avfallssortering*. Hämtat från Avfall Sverige: <https://www.avfallsverige.se/gemensamtskylltsystem/> den 7 Juni 2021
- Avfallsförordning. (2020:614).
- Länsstyrelsen Östergötland. (2025). *Regional årlig uppföljning av miljömålen 2025 för Östergötlands län*.
- Länsstyrelsen Östergötland, Region Östergötland. (2023). *Energi- och klimatstrategi för Östergötland – År 2024 till 2027*. Länsstyrelsen Östergötland, Region Östergötland.
- Länstyrelsen Östergötland. (u.d.). *När vi miljömålen?* Hämtat från Länsstyrelsen Östergötland: <https://www.lansstyrelsen.se/ostergotland/miljo-och-vatten/miljomal/nar-vi-miljomalen.html> den 8 Juni 2021
- Naturvårdsverket. (den 16 December 2020). *Nya regler för avfallshantering och återvinning – från avfall till resurs*. Hämtat från Naturvårdsverket: <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhället/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Nya-regler-for-avfallshantering-och-atervinning/> den 8 Juni 2021
- Naturvårdsverket. (2021). *Etappmålen*. Hämtat från www.naturvardsverket.se: <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhället/Sveriges-miljomal/Etappmal/>
- Naturvårdsverket. (2024). *Avfall i ett cirkulärt samhälle - Nationell avfallsplan 2024-2030*. Naturvårdsverket.
- Naturvårdsverket. (den 06 Juni 2025). *Mikroplast*. Hämtat från Naturvårdsverket: <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhället/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Plast/Mikroplast/> den 02 mars 2026
- Naturvårdsverket. (den 14 01 2025). *Sveriges miljömål*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/om-miljoarbetet/sveriges-miljomal/> den 10 03 2026b
- Naturvårdsverket. (den 10 03 2026). *Från avfall till resurs- genomförandet av avfallspaketet*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/hander-pa-omradet/fran-avfall-till-resurs--genomforandet-av-avfallspaketet/>
- Regeringskansliet. (2020). *Producentansvar för textil – en del av den cirkulära ekonomin, SOU 2020:72. Utredningen om producentansvar för textil*. Stockholm. Hämtat från regeringen.se.
- Region Östergötland. (den 19 Oktober 2020). *Energi och Klimat*. Hämtat från Region Östergötland: <https://www.regionostergotland.se/Regional-utveckling/Energi-och-klimat/>
- Sopor.nu. (den 10 03 2026). *Så styrs avfallet*. Hämtat från Sopor.nu: <https://www.sopor.nu/fakta-om-avfall/saa-styrs-avfallet/>
- Sveriges miljömål. (2026). *Miljömålen*. Hämtat från Sveriges Miljömål:

<https://www.sverigesmiljomal.se/> den 9 Juni 2021
UNPD. (den 10 03 2026). *Globala Målen*. Hämtat från Globala målen:
<https://globalamalen.se/>
Upphandlingsmyndigheten. (u.d.). *Hållbar upphandling*. Hämtat från
Upphandlingsmyndigheten:
<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/hallbarhet> den 7 Juni
2021

Juridiska referenser

SFS 2020:614. *Avfallsförordning*. [Avfallsförordning \(2020:614\) Svensk författningssamling 2020:2020:614 t.o.m. SFS 2020:1302 - Riksdagen](#)

SFS 1998:808. *Miljöbalk*. [Miljöbalk \(1998:808\) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2020:1174 - Riksdagen](#)

SFS 2017:966. *Miljöbedömningsförordningen*. [Miljöbedömningsförordningen \(2017:966\). Svensk författningssamling 2017:966](#)

NFS 2020:6. *Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall*. [NFS 2020:6. Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall. \(naturvardsverket.se\)](#)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv. *Europeiska unionens officiella tidning*. L312/3. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0098&from=SV>

Uppföljning av avfallsplan 2020 - 2025

Av 20 uppsatta inriktningsmål uppnåddes fullt resultat på fyra (samtliga åtgärder genomförda) och delvis resultat på tolv (majoriteten av åtgärderna är genomförda eller delvis genomförda). Fyra mål nåddes inte (en eller färre åtgärder har delvis genomförts). Nedan presenteras tidigare inriktningar och uppföljning av dessa. Samtliga mål har utvärderats under framtagandet av Avfallsplanen 2026-2028.

Färgerna (rött, gult och grönt) representerar åtgärdens status vid uppföljningen för respektive år.

■	Delmålet är uppnått.
■	Delmålet är delvis uppnått.
■	Delmålet är inte uppnått.

Inriktning 1 – Förebyggande av avfall och återbruk

1.1 De totala avfallsmängderna per person ska minska till 2025 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Förbättra information om avfallsminimering till hushållen genom hemsidan och via specifika utskick.					Information om textilier och tryckimpregnerat trä har legat i fokus under våren. Till hösten kommer en kampanj att starta kring förpackningar utifrån lagkrav att informera om detta.	
Anordna evenemang med tema återbruk och avfallsminimering som exempelvis kan arrangeras på ÅVC.					Avvaktar permanent ÅVC, för trångt på nuvarande för att genomföra åtgärden.	
Genomföra utvecklingsprojekt som syftar till att maten får en andra chans, exempelvis genom "Second chance food".					Den mat som blir kvar i våra tillagningskök återanvänds i stor utsträckning. Wokas, hamnar i bröd, blir något annat eller serveras dagen efter som uppskattat alternativ. Mat som blir kvar på mottagningskök är svårare att ta hand om då många saknar både nedkylningsmöjligheter och förvaringsmöjligheter.	
Ta fram rutiner för inköp och upphandling där inköpen kan minimeras.					Riktlinjerna ska ses över och revideras. Riktlinjerna utformas efter strategisk plan, uppdragsplan, verksamhetsplaner och årsredovisning. Vi behöver bl.a. få direktiv om vilken "nivå" kommunen ska lägga sig på gällande bl.a. hållbarhetskrav, sociala hänsyn, miljö, klimat och kapacitet. Samt mål som ska uppnås kopplade till direktiven. Organisation, roller och ansvar behöver förtydligas. Och en generell uppdatering av nya lagar och praxis.	
1.2 Andelen mat- och restavfall ska vara högst 25% motsvarande det nationella 25/25 målet.						Fullt resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Att minska matsvinnet i kost- och skolverksamheterna t.ex. genom tävlingar och aktuella utvecklingsprojekt i samarbete med andra kommuner					Finns som mål i Barn- och utbildningsnämndens uppdragsplan. Finns också i kommunstyrelsens måltidsplan, båda följs upp i tertialrapporterna. Vid T2 konstaterades en positiv trend och att matsvinnet nu ligger på 17 g/portion (rikssnittet ligger på 20 g). Idag sker inga särskilda samarbeten med andra kommuner.	
En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår					Under 2025 har renhållningen ytterligare minskat andelen med blandat abonnemang och arbete fortgår med att fasa ut dem helt vid årsskiftet.	
Ökade informationsinsatser till hushåll och verksamheter					Kampanj startas upp under hösten för att informera om hur förpackningar ska sorteras.	
1.3 Senast 2025 ställs tydliga krav vid upphandling av varor och tjänster i samtliga kommunala verksamheter i syfte att förebygga avfallens mängd och farlighet.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Efterlevnad av kraven vid hållbar upphandling ska följas upp där ambitionen är att minst baskravet ska följas.					Kostenheten följer upp avtalen gällande de krav som ställts vid upphandlingen. Då inga krav för hållbarhet finns fastställda så kan det inte följas upp. Rekommenderas att kommunen fastställer vilka hållbarhetskrav och på vilken nivå, som ska ställas vid upphandling, ex. att UHM	

Avfallsplan 2026-2028

Bilaga 1 - Uppföljning av tidigare avfallsplan 2020-2025

					hållbarhetskriterier ska användas, minst baskrav. Drift och underhåll försöker i den mån vi kan följa avtalen och ta större ansvar för att vi följer kraven för hållbar upphandling.
Driva frågorna tillsammans med andra upphandlande myndigheter och därmed öka möjligheterna att påverka leverantörer.					Kostenheten deltar i samarbeten med andra kommuner. Vi deltar i ett antal forum med andra upphandlande myndigheter och inköpscentraler men arbetar inte aktivt med påverkan av leverantörer. Är dessutom oklart i vilken riktning och hur leverantörerna ska påverkas och i vilket syfte.
Ställa och säkerställa miljökrav anpassade efter specifik upphandling.					Kostenheten deltar i samarbeten med andra kommuner och ställer överenskomna hållbarhetskrav. Olika typer av/nivåer av miljökrav ställs i stort sett i alla upphandlingar men kommunen behöver fastställa vilken lägsta nivå/baskrav som ska gälla ex. UHM Hållbarhetskriterier. Samt att verksamheterna måste genomföra miljökraven och ha vilka miljökrav som är tillämpliga i åtanke och ställa dessa miljökrav kopplat till den specifika upphandlingen i sina kravställningar.
Styrdokumentet "Riktlinjer för inköp och upphandling" ska innehålla formulerade hållbarhetskriterier för att minska inköp av nya produkter (Till exempel implementera riktlinjer för att reparera i stället för att köpa nytt).					Riktlinjerna ska ses över och revideras. Riktlinjerna utformas efter strategisk plan, uppdragsplan, verksamhetsplaner och årsredovisning. Vi behöver bl.a. få direktiv om vilken "nivå" kommunen ska lägga sig på gällande bl.a. hållbarhetskrav, sociala hänsyn, miljö, klimat m.m. Samt mål som ska uppnås kopplade till direktiven. Organisation, roller och ansvar behöver förtydligas. En revidering av Riktlinjerna genomfördes 2025.
1.4 Till år 2025 ha uppfört en permanent ÅVC samt ökat möjligheterna att lämna in föremål för återbruk.					Ej uppnått
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Skapa en mötesplats för avfallsminimering genom att t ex anordna återbruksdagar på ÅVC:n under vår och höst.					Inväntar permanent åvc
Utreda möjligheter för återbruk i samband med uppförandet av permanent ÅVC.					Inväntar permanent åvc
Platsbesök på ÅVC:er med återbruksmöjligheter					Har besökt Finspångs ÅVC med återbruk.
Hitta nya samarbeten med andra aktörer för att skapa mervärde för kommunens invånare och de som arbetar i den.					Inväntar permanent åvc
1.5 Andelen textilier i restavfallsfraktionen ska minska till år 2025					Fullt resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Söka fler samarbeten med aktörer som kan samla in textilier på permanent ÅVC.					Avtal tecknat med Telege återvinning, sorteringsanläggning för kläder. Många kommuner har haft stora problem med avsättningen men vi har ett bra avtal som ger intäkter till kommunen för textilierna.
Riktade informationsinsatser till hushållen.					Ändrad lagstiftning från 1 oktober 2025. Kommunen kommer informera om att det åter är tillåtet att slänga trasiga underkläder i restavfallet. I övrigt fortsätter insamlingen likt tidigare men med en utökning att insamling också numera sker från återvinningsstationen vid Telegatan också.
1.6 Verka för ett fortsatt samarbete med Returpack					Ej uppnått
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Utreda möjligheten att införa storskalig pantinsamling på ÅVC.					Inväntar permanent åvc. Finns pantmaskiner hos Ica och Hemköp som verksamheterna ordnat med själva.
1.7 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden öka.					Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Inventera var i kommunens verksamheter det genereras mest avfall, för att kunna sätta upp nya konkreta mål.					Efter BUN:s inventering har kärl för olika fraktioner tillförts inom respektive verksamhet. Rutin för farligt avfall har skapats där ansvarsfördelningen tydliggjorts mellan BUN och SERN. Inom Socialnämndens verksamhet är det inom våra boendeverksamheter det genereras mest avfall. Tidigare har matsvinn följts upp. Under året har frågan lyfts i länet hur man säkerställer att man erbjuder och använder rätt inkontinenshjälpmedel. Ej anpassade hjälpmedel leder till överanvändning (ex dubbla skydd) istället för att ha rätt anpassat skydd. Det har också tillskapats en miljögrupp inom förvaltningen för att arbeta vidare med att utveckla miljöarbetet inom

					förvaltningen. Drift och underhåll arbetar kontinuerligt med att säkerställa att våra verksamheter uppfyller gällande krav på avfallshantering och insamling. Målsättningen är att samtliga enheter ska ha tillgång till rätt kärl och rutiner så att insamlingen fungerar på ett korrekt och uppdaterat sätt.
Se över verksamheternas möjligheter till återbruk av möbler.					Finns ingen som känner något riktigt ansvar för detta. Det skulle behöva komma som ett uppdrag till någon verksamhet.
Riktade informationsinsatser till kommunens egna verksamheter.					Inga riktade insatser under året.
Förbättra/förenkla möjligheterna att sortera i kommunernas verksamheter. Görs i dialog med fastighetsansvariga.	Uppföljning ej genomförd				Drift och underhåll arbetar kontinuerligt med att säkerställa att våra verksamheter uppfyller gällande krav på avfallshantering och insamling. Målsättningen är att samtliga enheter ska ha tillgång till rätt kärl och rutiner så att insamlingen fungerar på ett korrekt och uppdaterat sätt.
1.8 Återvinningsgraden för byggmaterial ska öka					Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Utred möjligheten för fler fraktioner för bygg- och rivningsavfall på befintlig ÅVC.					Svårt att utöka på nuvarande ÅVC pga. platsbrist men under året har ändå tryckimpregnerat trä börjat sorterats mer. Visst återbruk av byggmaterial förekommer också.
Inför fler fraktioner för bygg- och rivningsavfall i samband med att permanent ÅVC upprättas.					Inväntar permanent ÅVC.
Erbjud Big bag och containerlösning för bygg- och rivningsavfall vid fastigheten.					Klart.

Inriktning 2 – Minskad nedskräpning och ren kust

2.1 Utöka aktionerna för att minska nedskräpning i kommunen.					Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Utöka samarbetet med Håll Sverige rent					Samarbete med Ståda Sverige under 2025, då vi tar om hand sopor som idrottsföreningar har samlat ihop. Dock inget avtal med Håll Sverige rent.
Engagera skolor och förskolor i arbetet. Fortsatt samarbete med det lokala föreningslivet, till exempel genom ungdomsidrotten.					Ännu inte påbörjat.
2.2 Fler skolor ska delta i aktioner för att minska nedskräpning.					Ej uppnått
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Ta fram en gemensam plan i dialog med barn- och ungdomsnämnden med fokus på informationsinsatser och aktiviteter under året, där även den äldre åldersgruppen engageras (mellanstadiet och högstadiet).					Inte aktuellt då fokus ligger på andra utvecklingsområden.
Anordna temadag i skolorna för exempelvis marint skräp.					Inte aktuellt att genomföra då fokus ligger på andra utvecklingsområden.
2.3 Kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år.					Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025
Kustnära insamling av plast i skärgårdsmiljö. I samarbete med Håll Sverige rent kan man exempelvis arrangera Kusträddardag eller Clean-Up kust-event. Fokus läggs främst på badplatser och hamnar i kommunen.					I sommar får miljöprojektet Ren Ostkust en ny bas – Edgars på Lagnö i Sankt Anna skärgård. Under veckorna 27–32 arbetar tre ungdomar och en projektledare med att städa stränder, sprida kunskap och inspirera till ett renare hav.
Fortsatt kommunicera Strandstädarkartan på kommunens hemsida och genom andra kanaler.					Genomfört.

Inriktning 3 – Hållbar hantering av matavfall

3.1 Andelen matavfall i restavfallsfraktionen ska minska och till senast 2025 ska den vara högst 25% av totalen.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Styrs via renhållningstaxan.					Plockanalys planeras under oktober månad, därför finns nu inget resultat att redovisa. Dock är det få hämtställen som inte har utsortering av matavfall.	
Informationsinsatser till hushållen.					Kampanj till jul planeras då det är en period då många slänger matavfall.	
3.2 Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen. Inom kostenheten ska serveringssvinnet minska med 7 % och tallrikssvinnet minska med 7% till år 2025, jämfört med år 2020 som utgångsläge.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Informationsinsatser till kommunens verksamheter.	Uppföljning ej genomförd	Uppföljning ej genomförd			Mäter nu även på förskolorna och vi ser att serveringssvinnet är lägst vid tillagningskök och serveringslinje och betydligt högre vid mottagningskök och eller bordsservering.	
Under en vecka per år kommer förskolorna att mäta tallrikssvinnet. Under samma vecka ska personalen prata med barnen om varför man inte ska kasta mat i onödan.					Svinnet mäts dagligen.	
Skolorna ska implementera matsvinnfrågan i befintliga råd, till exempel skolans ”kostråd”.					Ja, matråd finns på alla skolor och matsvinn är ett av de områden som diskuteras. Vi har avsatt tid till att utveckla och utforma mallar för hur matsvinnfrågan ska tas upp på skolornas matråd.	
Fokusinsatser hos äldreomsorgen och socialförvaltningen för att minska andelen matsvinn i samband med servering i hemmet.					Stort arbete pågår.	

Inriktning 4 – Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial

4.1 Det farliga avfallet i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Fortsatt införa samlaren på fler platser i kommunen.					Försökt få fler verksamheter att införa samlaren men inte fått några fler användare ännu.	
Informationsinsatser till hushållen med fokus på utsortering av farligt avfall.					Arbete pågår med att utöka servicen med insamling av batterier och glödlampor från flerbostadshus. Nya insamlingsboxar är inköpta och ska placeras ut.	
Stimulera till att använda ÅVC:n, genom informationsinsatser och genom att anordna temadagar.					Verksamheten provar en sensor som läser av bilarnas registrerings skyltar. Det ger information om antal besökare, när på dagen besök sker samt andel företagare. Statistiken har visat på stor potential i att fakturera fler företagare för deras besök. Antalet besökare har ökat från cirka 130 st. per dag till 400 per dag utifrån den nya placeringen av ÅVC	
4.2 Förpackningsmaterial i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska jämfört med 2021 års nivå.						Fullt resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Informationsinsatser till hushållen för att upprätthålla en god utsortering av förpackningsmaterial.					Kampanj startas upp under hösten för att informera om hur förpackningar ska sorteras.	
4.3 Införa nytt skyltsystem på permanent ÅVC och gemensamma insamlingsplatser.						Ej uppnått
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Inventering av flerbostadshus och gemensamma insamlingsplatser.					Renhållningsenheten har påbörjat en inventering och förbättrar skyltning i soprum.	
Ta fram skyltar i samband med permanent ÅVC.					Inväntar permanent ÅVC.	
Se över digitaliseringsmöjligheter på permanent ÅVC.					Inväntar permanent ÅVC.	

Inriktning 5 – God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus

5.1 Implementera och förankra kommunikationsplanen genom aktiviteter/kommunikationsinsatser.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Genomlysning av befintlig kommunikationsplan.					Det ekonomiska läget gör att konsult inte tagits in för detta. Kommunikationskontoret har inte tid.	
Ökad information i sociala medier och andra digitala kanaler.					En del inlägg har gjorts i sociala medier utifrån de resurser som finns.	
Utveckla samarbete med grannkommunerna i regionen.					Flera samverkansgrupper har skapats som berör alla typer av lagstiftningsändringar inom avfallshanteringsområdet.	
Ökad samverkan med andra kommuner för gemensam kompetensutveckling t.ex genom platsbesök på ÅVC:er.					Kampanj startas upp under hösten för att mer kontinuerligt arbete med avfallsinformation.	
5.2 Senast 2025 ska alla som ger upphov till kommunalt avfall omfattas av renhållningsabonnemang.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Utföra en inventering av antalet hushåll som har ett renhållningsabonnemang.					Visst inventeringsarbete utförs när platsbesök genomförs eller abonnemang ändras utifrån ändrad lagstiftning. Entreprenören använder också i större utsträckning digitala hjälpmedel för uppdraget.	

Inriktning 6 – Minskad klimatpåverkan

6.1 Inventering av nedlagda deponier ska vara klart år 2025.						Delvis resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Upprättande av åtgärdsplan för hur inventeringen ska ske och där det behövs åtgärder.					Genomförandet av inventering och förslag på åtgärder är KS ansvar och under 2025. Provtagning har utförts för Petersburg 1, 2 och 3.	
Söka statliga bidrag för att finansiera undersökningarna och åtgärderna.					Utredning pågår för att undersöka förutsättningarna för att söka bidrag för att genomföra åtgärder.	
Resultat från inventeringen kommuniceras till berörda verksamhetsutövare exempelvis med stöd av kommunens gemensamma kartsystem (Geosecma)					Görs kontinuerligt och sker automatiskt då riskklassningarna av nedlagda deponier genomförd av ansvarig verksamhetsutövare = KS (kommunen). Resultatet skickas även till EBH-databasen.	
6.2 Körsträckorna för avfallshämtningen ska minska med 5%.						Fullt resultat
Åtgärder	2022	2023	2024	2025	Beskrivning av åtgärdens status år 2025	
Ruttoptimering genom att se över så att körtid och körsträcka optimeras.					Entreprenören har gjort en ruttoptimering på 8,8 %.	

Bilaga 2: Nulägesbeskrivning

Bildkälla: Söderköpings kommun

Diarienummer: KS/2026-00178

Dokumentansvarig förvaltning: Kommunstyrelsens förvaltning

Dokumentet gäller för: Kommunfullmäktige

Postadress

Söderköpings kommun
614 80 Söderköping

Besöksadress

Kommunhuset
Storängsallén 20

Kontakt

0121-181 00
kommun@soderkoping.se

Org.nr och webbplats

212000-0464
www.soderkoping.se

SÖDERKÖPING.SE

1. Söderköpings kommun

I detta avsnitt presenteras uppdaterad information om geografi, befolkning, boendestruktur samt näringsliv i Söderköping.

1.1 Geografi

Söderköping är en kommun i Östergötlands län som gränsar till Valdemarsvik och Åtvidabergs kommuner i söder, till Linköpings kommun i väster och till Norrköpings kommun i norr. Söderköpings kommun har kust mot Östersjön och Sankt Anna skärgård. I kommunen finns tätorterna Söderköpings stad, Mogata, Luddingsbo/Snöveltorp Västra Husby och Östra Ryd.

Söderköpings stad växte fram under början av medeltiden och stadskärnan har ett omfattande bevarat gatunät från medeltiden. Söderköping är även ett välbesökt turistmål. Figur 1 visar stadens lokalisering.

Figur 1 Söderköpings stad är markerad med röd ring. © Lantmäteriet medgivande R50103251 160002.

1.2 Befolkning

Folkmängden i Söderköpings kommun har varit relativt konstant under perioden 2021 till 2024, se tabell 1. Medelåldern i kommunen har inte heller fluktuerat under perioden.

Tabell 1 Folkmängden i Söderköpings kommun under perioden 2021 - 2024. Den redovisade folkmängden är från den 31 december respektive år

År	Folkmängd (st)	Medelålder (år)
2021	14 673	44,3
2022	14 834	44,4
2023	14 867	44,6
2024	14 789	45,0

1.2.1 Boendestruktur

År 2024 bodde cirka 65 procent av invånarna i villa och cirka 24 procent i hyresrätt. Inom kommunen återfinns de flesta hyresrätterna inne i Söderköpings stad. Se tabell 2 för fördelning av boendetyper i kommunen.

Tabell 2 Fördelning av boendetyper i Söderköping

Typ av boende	Andel personer (%)
Småhus, äganderätt	68,7
Småhus, bostadsrätt	0,64
Småhus, hyresrätt	2,25
Flerbostadshus, bostadsrätt	1,55
Flerbostadshus, hyresrätt	21,6
Specialbostad	1,0
Övrigt boende	1,0
Uppgift saknas	3,1

1.3 Näringsliv

Den största arbetsgivaren i kommunen är Söderköpings kommun och den största privata arbetsgivaren är Modine Söderköping AB. Andelen företagare i åldern 20 till 64 är 11,4 procent (ekonomifakta, 2025).

År 2024 var 85,1 procent av befolkningen förvärvsarbetande i åldrarna 16 till 64 år.

2. Nulägesbeskrivning inom avfallsområdet

I detta avsnitt presenteras ansvarsfördelning och finansiering av avfallshanteringen i Söderköpings kommun tillsammans med hur kommunikation kring avfallshanteringen ser ut.

2.1 Ansvarsfördelning för avfallshanteringen

Nedan beskriv en sammanfattning av ansvarsfördelning inom kommunen.

- **Kommunen.** Kommunfullmäktige ansvarar för att fastställa renhållningsordningen och renhållningstaxan för kommunen. Kommunen ansvarar för insamling och omhändertagande av kommunalt avfall med undantag av avfall som omfattas av producentansvar.
- **Producenter** ansvarar för att samla in och omhänderta uttjänta produkter som omfattas av producentansvar. Producentansvar finns på förpackningar, bilar, däck samt elektriska och elektroniska produkter.
- **Verksamhetsutövare** är ansvariga för att det avfall som verksamheten ger upphov till tas om hand enligt gällande regler och lagar.
- **Tillsynsmyndigheterna (miljöförvaltningen och länsstyrelse)** prövar och utövar tillsyn av verksamheter samt beslutar enligt kommunens renhållningsföreskrifter och övrig avfallslagstiftning.
- **Fastighetsägare** ansvarar för att informera boende eller verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering. De ansvarar även för att tillhandahålla utrymme för avfallsinsamling.
- **Alla** som ger upphov till avfall ansvarar för att se till att det hanteras enligt gällande regler. Detta gäller för privatpersoner så väl som för verksamhetsutövare.

2.1.1 Kommunens ansvar

Varje kommun har enligt Miljöbalken (15 kap) ansvar för att upprätta en renhållningsordning vilken innefattar en kommunal avfallsplan samt renhållningsföreskrifter för kommunen. Kommunen har även ett renhållningsansvar vilket omfattar kommunalt avfall och avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Dock omfattar detta inte avfall från tillverkning, jord- och skogsbruk, fiske, avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening samt avfall från uttjänta bilar. Kommunen ansvarar också för att avfallet transporteras till godkänd behandlingsanläggning så att avfallet kan återvinnas

och omhändertas korrekt. Sedan 2022 ansvarar kommuner även för insamlingen och återvinningen av returpapper.

2.1.2 Producenternas ansvar

För vissa typer av avfall gäller ett producentansvar. Det innebär att tillverkare och importörer har ett ansvar för att en viss del av de varor som produceras samlas in, tas om hand och återvinns eller återanvänds.

År 1994 började förordningen om producentansvar för förpackningar tillverkade av papper, glas, plast och metall att gälla. Samtidigt antogs även förordningen om producentansvar för tidningspapper. Senare utvidgades producentansvaret till att även gälla däck, batterier, elektriska och elektroniska produkter, bilar, däck, läkemedel, glödlampor och belysningsarmatur samt radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor.

Ett antal organisationer har bildats för att samordna insamling av avfall som omfattas av producentansvar. Ett sådant exempel är Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI). FTI arbetar på uppdrag av producenterna och drivs utan vinstsyfte, och bedriver insamling och återvinning av dessa produkter.

2.1.3 Verksamhetsutövarnas ansvar

Alla verksamheter ansvarar för att ta hand om det avfall som de ger upphov till på ett godkänt sätt. Verksamheten ska ha kunskap om avfallet och dess effekter på miljön. Verksamheten ska även hålla sig uppdaterat vad gäller förändringar inom avfallslagstiftningen. Verksamhetsutövarna ansvarar för att avfallet transporteras bort av en godkänd transportör till godkänd behandlings- eller mottagningsanläggning. Verksamheten har dessutom krav på sig att föra anteckningar över avfallet och har skyldighet att rapportera in bortforslat avfall. Alla verksamheter som yrkesmässigt hanterar farligt avfall är skyldiga att dokumentera uppgifter om det farliga avfall som uppstår i verksamheten. I samband med att avfallet bortforslas eller omhändertas på annat sätt är verksamheten skyldig att rapportera in händelsen till Naturvårdsverkets avfallsregister. Uppgifter om vad som ska dokumenteras av respektive verksamhetsroll finns i 6 kap, 1-6 §§ Avfallsförordningen (2020:614).

2.1.4 Tillsynsmyndigheternas ansvar

Tillsynsmyndigheten utgörs av miljöförvaltningen på kommunen eller av länsstyrelsen beroende på vilken typ av verksamhet som avses.

Tillsynsmyndigheten ansvarar för att utöva tillsyn på företag som bedriver verksamhet.

2.1.5 Fastighetsägarnas ansvar

Fastighetsägarna har som ansvar att informera de som bor eller har verksamhet på fastigheten om gällande regler för avfallshanteringen på

fastigheten. De ansvarar även för tillhandahållande av avfallsutrymmen på fastigheten.

2.1.6 Alla som ger upphov till avfall

Alla som ger upphov till avfall (privatpersoner så väl som företag) är skyldiga att sortera ut och lämna sitt avfall i de olika insamlingssystem som finns. All har också skyldighet att följa reglerna för avfallshanteringen i kommunen

2.2 Information och samverkan

Nedan presenteras lokala, regionala och nationella informationsflöden och samarbeten kring avfall som Söderköping är del av.

2.2.1 Lokalt

Lokalt i kommunen förmedlas information om renhållning genom utskick från kommunen och Renall AB. Information förmedlas även via kommunens hemsida.

2.2.2 Regionalt

Söderköpings kommun är en av medlemskommunerna i det regionala avfallsnätverket def.waste. Nätverket är öppet för kommunerna inom Jönköpings län, Kalmar län, Södermanlands län och Östergötlands län. Syftet med def.waste är bland annat att samordna gemensamma frågor inom avfallsområdet, samordna informationsinsatser samt att driva och utveckla avfallsarbetet inom medlemskommunerna. Inom nätverket har man till exempel tagit fram gemensamma informationsbroschyrer om olika avfallstyper. Man har även genomfört ett antal utbildningar för medlemmarna.

2.2.3 Nationellt

Avfall Sverige är en nationell branschorganisation inom avfallshantering och avfallsåtervinning och är kommunernas expertorgan inom avfall och återvinning. Avfall Sverige har Sveriges kommuner, eller deras kommunala bolag, som medlemmar.

2.3 Finansiering

Nedan presenteras finansieringen av avfallshanteringen i kommunen via renhållningstaxan och intäkter kopplade till producentansvar.

2.3.1 Renhållningstaxan

Kostnaden för kommunens avfallshantering finansieras genom renhållningstaxan. Renhållningstaxan ska täcka kostnaderna för insamling, transport, behandling och återvinning av avfall. Renhållningstaxan betalas av fastighetsägare och andra som ger upphov till kommunalt avfall. För boenden i flerbildningshus är avgiften nästan alltid en del av hyran.

Det är kommunfullmäktige som beslutar om renhållningstaxan i kommunen. Renhållningstaxan är uppdelad på grundavgift och rörlig avgift.

Grundavgiften ska täcka planering, information fakturering, kundkontakter samt drift och underhåll av återvinningscentraler. Den rörliga avgiften ska täcka insamling, transport, behandling och återvinning av avfall. År 2025 var den totala avgiften för flerfackskärl 2 990 kr för villor.

I renhållningstaxan ingår även fastighetsnära hämtning av grovavfall vid fem tillfällen per år vid en- och tvåbostadshus. I avfallstaxan ingår inte tömning av latrin utan det får köpas till för en separat avgift. Inte heller tömning av slamavskiljare eller urintank ingår i taxan.

2.3.2 Intäkter kopplade till producentansvar

I och med kommunernas utökade ansvar för insamling av förpackningar, som är en avfallsfraktion som faller under producentansvar, har kommunerna rätt till ersättning från producentansvarsorganisationer. Ersättningen till kommuner utgår från 9 kap. förpackningsförordningen (2022:1274) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:14) om ersättning till kommunerna för insamling av förpackningsavfall. Den totala ersättningen är summan av ersättning för fastighetsnära insamling, insamling vid lättillgängliga insamlingsplatser, insamling vid återvinningscentraler, insamlad mängd förpackningsmaterial och för lättillgänglig information. I Söderköping uppgår ersättningen till 8,1 miljoner kronor per år.

3. Avfallshantering

I detta avsnitt beskrivs hur avfall om uppkommer i Söderköpings kommun samlas in och behandlas.

3.1 Insamling

Kommunen erbjuder insamling av avfall via fastighetsnära insamling samt avlämning vid avfallsstationer och återvinningscentral.

3.1.1 Fastighetsnära insamling

Den kommunala renhållningsentreprenören i Söderköping är Renall AB.

I Söderköpings kommun används idag ett abonnemang med full utsortering (matavfall, restavfall, tidningar, ofärgade- och färgade glasförpackningar, plastförpackningar, metallförpackningar samt batterier och lampor) bestående av två flerfackskärl med totalt 10 fraktioner och hämtning varannan respektive var fjärde vecka.

3.1.2 Återvinningsstationer

I Söderköpings kommun finns källsorteringsstationer för tiningar och förpackningsmaterial på ett flertal ställen, bland annat:

- Telegatan
- Tyrislöt hamn
- Finnkroken
- Lergraven
- Vrångö

3.1.3 Återvinningscentral

På Telegatans återvinningscentral kan invånare i kommunen samt fritidshusägare kostnadsfritt lämna sorterat avfall. Allt från förpackningar till grovavfall kan lämnas på återvinningscentralen. För verksamheter som lämnar sitt avfall på Telegatans återvinningscentral utgår en avgift.

3.1.4 Insamling av verksamhetsavfall

Verksamheter ansvarar själv för sitt avfall. Verksamhetsavfall kan lämnas vid Telegatans återvinningscentral mot en avgift, se gällande taxa för nivåer.

4. Avfallsslag och avfallsmängder

I detta avsnitt redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunen under år 2025.

4.1 Kommunalt avfall

Under 2025 samlades 859 ton matavfall och 2254 ton restavfall in i kommunen. Hushållen lämnar dessutom ifrån sig avfall som ingår i producentansvar. Se kapitel 4.9 för redovisning av mängder avfall som faller under producentansvar. Totalt uppgick mängden avfall från hushåll till ca 6500 ton eller cirka 440 kg avfall per invånare under 2025.

4.2 Restavfall

Restavfall är kommunalt avfall som normalt placeras i kärl eller säck, exklusive material som omfattas av producentansvar, matavfall, grovavfall eller farligt avfall.

4.3 Grovavfall

Kommunalt avfall som är tungt, skrymmande eller av annan anledning olämpligt att samla in via kärl eller säckar klassas som grovavfall. Exempel på grovavfall är cyklar, möbler och trädgårdsredskap. Grovavfall kan i Söderköping lämnas på Telegatans avfallsanläggning.

Privatpersoner med renhållningsabonnemang i Söderköpings kommun får avgiftsfritt lämna sorterat grovavfall inklusive bygg- och rivavfall, maximalt 3 m³ per besök.

Det är kostnadsfritt för hushåll att lämna:

1. Sorterade grovsopor
2. Produkter som omfattas av producentansvar
3. Trädgårdsavfall som ris, grenar, gräs och träavfall
4. Övrigt brännbart material

Avfall hämtas även fastighetsnära ett antal gånger per år.

4.4 Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall kan kostnadsfritt lämnas in på Telegatans återvinningscentral.

4.5 Matavfall

Genom att sortera ut matavfall minskas mängden restavfall och återvinning av avfallet möjliggörs. Kommunen tillhandahåller matavfallspåsar till hushållen. I Söderköpings kommun ska matavfall sorteras ut.

4.6 Farligt avfall

Farligt avfall är avfall som innehåller farliga ämnen eller som på annat sätt har egenskaper som gör det farligt för miljön eller människors hälsa. För att kunna skilja på olika typer av avfall finns det i Bilaga 3 till Avfallsförordningen(2001:1063) en förteckning av avfallstyper. Avfallskatalogen kan användas för att skilja ut vad som är farligt avfall. Farligt avfall är i bilagan markerade med en asterisk (*).

Farligt avfall från hushåll är till exempel rester av färg- och lösningsmedel, spillolja och batterier. Kasserade kylskåp, frysar, vitvaror och andra elektriska och elektroniska produkter klassas också som farligt avfall men omfattas av producentansvar. Även batterier, glödlampor och lysrör omfattas av producentansvar men klassas som farligt avfall.

Hushållens farliga avfall hämtas av miljöbilen vid evenemang eller särskild turlista. Övriga tidpunkter på året kan farligt avfall lämnas på Telegatans avfallsanläggning.

Alla verksamheter som yrkesmässigt hanterar farligt avfall är skyldiga att anteckna uppgifter om det farliga avfall som uppstår i verksamheten. I samband med att avfallet bortforslas eller omhändertas på annat sätt är verksamheten skyldig att rapportera in händelsen till Naturvårdsverkets avfallsregister. Bestämmelserna gäller för verksamheterna som omfattas av rollerna; producent, transportör, insamlare, handlare, mäklare och behandlare. Uppgifter om vad som ska antecknas av respektive verksamhetsroll finns i 6 kap, 1-6 §§ Avfallsförordningen (2020:614).

4.7 Slam, latrin och avfall från fettavskiljare

Slam från slamavskiljare och slutna tankar hämtas med slamsugningsbil enligt stående beställning eller budning.

Latrinkärl hämtas av kommunen via entreprenören Renall AB och mellanlagras på Bjärka avfallsanläggning. Hushållen kan även kompostera latrin inom den egna fastigheten efter tillstånd från Bygg- och miljönämnden.

Fett och fettavskiljarslam ska samlas in inom ramen för kommunens avfallshantering. Fastigheter som hanterar livsmedel i större omfattning måste ha separat hantering av fettavskiljare på utgående avlopp. Tömning sker enligt fastställt schema. Det insamlade avfallet lämnas för behandling vid Slottshagen i Norrköping.

4.8 Avfall från Fartyg i hamn

Enligt gällande lagstiftning ska hamnar vara utrustade med de anordningar som behövs för att kunna ta emot avfall från de båtar som normalt lägger till i hamnen.

Figur 2. Bild från Söderköpings kommun

4.9 Kommunalt avfall som omfattas av producentansvar

Som tidigare nämnts omfattas vissa typer av avfall av producentansvar.

Det finns i nuläget producentansvar för följande avfall:

- Förpackningar
- Batterier
- Glödlampor och belysningsarmatur
- Elektriska och elektroniska produkter
- Bilar
- Däck
- Läkemedel
- Radioaktiva produkter och ”herrelösa strålkällor”

4.9.1 Förpackningar och tidningar

Producentansvar för förpackningar gäller samtliga verksamheter som först släpper en förpackning på marknaden i Sverige, vilket innebär alla företag som både tillverkar och importerar förpackningar liksom alla verksamheter som importerar förpackade varor. Näringslivets Producentansvar (NPA) och Tailor-Made Responsibility (TMR) är producentansvarsorganisationer som administrerar producentansvar från företaget som sätter förpackningar på den svenska marknaden och samarbetar med kommuner kring bland annat insamling, transport, sortering och information.

Införandet av fastighetsnära insamling med flerfackskärl skedde under perioden 2018–2019 vilket har förenklat insamlingssystem för användaren med möjlighet att sortera ut förpackningar, matavfall och restavfall.

Även farligt avfall i form av ljuskällor och batterier samlas in i särskilda behållare på flerfackskärlen. Införandet av flerfackskärl har resulterat i renare fraktioner och ökat utsorteringen. I tabell 4 redovisas statistik över mängden insamlade förpackningar i Söderköping år 2024. I tabellen finns även ett nationellt genomsnitt redovisat. Sedan år 2022 är det kommunens ansvar att ta hand om tidningar och returpapper.

Tabell 4. Statistik över återvunnet förpacknings- och tidningsavfall i Söderköpings kommun under 2024. Redovisat finns även ett nationellt genomsnitt för 2024.

Typ av förpackning	Söderköping 2025 (ton)	Sverige 2020 (ton)
Glas	323,3	197 600
Papper	67,44	45 140
Wellpapp	Saknas	Saknas
Metall	44,52	21 880
Plast	164,7	99 850
Returpapper	162,8	91 680

4.9.2 Batterier, glödlampor samt elektriska och elektroniska produkter

Batterier, glödlampor och elektriskt- och elektroniskt avfall klassas som farligt avfall men omfattas också av producentansvaret. På återvinningsstationer kan batterier lämnas övrigt hänvisas till Telegatans avfallsanläggning.

För producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter finns materialbolaget El-kretsen som samordnar insamling och återvinning. I tabell 5 presenteras statistik över insamlat avfall för 2024 för batterier, samt elektriska och elektroniska produkter.

Tabell 5 Statistik över insamlat elavfall under 2024 i ton (avfallweb, 2024).

Typ av avfall	Söderköping 2024
Diverse elektronik	84 622
Kylskåp och frysar	31 550
Vitvaror	36 820
Batterier	6 432
Ljuskällor	911
Lysrör	777

4.9.3 Bilar

Bilar omfattas av producentansvaret sedan 2007. Tillverkaren av bilen är ansvarig för att återta och se till att material och delar från bilen återanvänds eller återvinns i så stor utsträckning som möjligt. Auktoriserade bildemonterare tar emot bilar som ska skrotas.

4.9.4 Däck

Däck kan lämnas till återförsäljare för återvinning alternativt till Telegatans återvinningscentral.

4.9.5 Läkemedel

Överblivet läkemedel ska lämnas in till apotek för omhändertagande. Vissa typer av läkemedel klassas dock som farligt avfall och ska lämnas in till återvinningscentralen eller till miljöbilen. Exempel på läkemedel som klassas som farligt avfall är cytostatika.

4.9.6 Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Från och med 2007 gäller producentansvar för vissa radioaktiva produkter och strålkällor. Till strålkällor hör till exempel brandvarnare och utrustning med mörkerseenden, sikten och sjukutrustning.

4.10 Verksamhetsavfall och övrigt avfall

Verksamhetsavfall kan delas in i branschspecifikt avfall, det vill säga avfall som uppkommer som en direkt följd av verksamheten som till exempel processavfall, och icke-branschspecifikt avfall som uppkommer indirekt som exempelvis emballage och förpackningar. Verksamhetsavfall ligger utanför kommunens ansvarsområde och därför måste verksamheter själva se till att det avfall som de ger upphov till hanteras på ett miljöriktigt sätt.

Det finns idag ingen sammanställd information om vilka avfallsmängder som uppkommer från olika verksamheter i Söderköpings kommun. En del företag lämnar uppgifter om avfallsmängder i sina miljörapporter men många verksamheter som ger upphov till stora mängder avfall omfattas inte av krav på rapportering. Exempel på sådana branscher är bygg- och anläggningssektorn och handelssektorn. Det finns heller inte något redovisningskrav för entreprenörer som transporterar avfall. Därför saknas tillgänglig statistik över det avfallsflöde som rör avfall utanför det kommunalarenhållningsansvaret.

4.11 Plockanalys 2025

EcoRetur genomförde 2025 en plockanalys av restavfall från villor i tätort respektive på landsbygd och lägenheter i Söderköpings kommun.

Resultaten från plockanalysen skiljer sig åt mellan de tre grupperna och samtliga presenteras nedan i Tabell 6.

Tabell 6. Resultat från plockanalys genomförd 2025.

Fraktion/Grupp	Villor i tätort	Villor på landsbygden	Lägenheter
Matavfall	13,7 %	10,4 %	19,9 %
Returpapper	2,9 %	3,2 %	1,4 %
Förpackningar	6,6 %	7,9 %	7,6 %
Plastförpackningar	5,7 %	6,0 %	5,3 %

Hårdplastförpackningar	4,0 %	4,3 %	3,9 %
Övrig plast	4,4 %	4,5 %	5,3 %
Glasförpackningar	1,2 %	1,2 %	1,5 %
Metallförpackningar	0,8 %	1,1 %	1,0 %
Farligt avfall	0,2 %	0,1 %	0,02 %
Elavfall	0,5 %	0,7 %	0,2 %
Textilavfall	3,3 %	2,9 %	2,2 %
Övriga fraktioner	28,0 %	28,2 %	27,0 %

Senast genomförda plockanalysen av Avfall Sverige gjordes 2021-2023 och visar att motsvarande schablonvärde i Sverige är 27 procent. Genomsnittsvärdet i Sverige för andelen förpackningar i den brännbara fraktionen är 26 procent (Avfall Sverige, 2026).

4.12 Enkätundersökning

2025 utfördes en enkätundersökning i Söderköping där ett slumpmässigt urval av kommuninvånare fick möjlighet att ge sina synpunkter om bland annat avfall och avfallshanteringen. Av 500 tillfrågade var svarsfrekvensen 49%. Resultatet visade att majoriteten av kommuninvånarna är mycket eller ganska nöjda med avfallshanteringen i kommunen.

Ämne	Resultat
Inställning till hämtning av hushållsavfall	81% är positiva
Brister med hämtning av hushållsavfall	De största bristerna är hämtning för sällan och fulla sopbehållare.
Inställning till kommunens återvinningscentral	85% är positiva
Brister med kommunens återvinningscentral	De största bristerna är öppettiderna och att den ligger för långt bort.
Inställning till information om inlämnande av farligt avfall	83% är positiva
Inställning till inlämnande av farligt avfall	82% är positiva
Brister med inlämnande av farligt avfall	De största bristerna är en osäkerhet på vad som får lämnas in och att plats för inlämning ligger för långt bort.
Inställning till inlämnande av förpackningsavfall och tidningar	87% är positiva
Brister med inlämnande av förpackningsavfall och tidningar	De största bristerna är fylla behållare och att det är skräpigt.
Inställning till information om avfallssortering	90% är positiva

SÖDERKÖPING.SE

15 (15)
Styrdokument
2021-03-31
Dnr:

Referenser

Avfall Web, 2024

SCB, 2025

Transportstyrelsen, 2024

Ekonomifakta, 2025

Bilaga 3 Avfallsanläggningar inom kommunen

I denna bilaga beskrivs nuvarande avfallsanläggningar, återvinningscentraler och avslutade avfallsupplag i Söderköpings kommun.

1. Avfallsanläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

Hjälmsborgs avfallsupplag

I Söderköpings kommun finns en mindre omlastningsstation och en återvinningscentral placerade på den tidigare deponin. Denna avfallsanläggning ägs och drivs av kommunen och är belägen cirka 6 km söder om Söderköpings tätort.

På omlastningsstationen sker omlastning av brännbart hushålls- och verksamhetsavfall som sedan transporteras till en förbränningsanläggning. Återvinningscentralen tar emot källsorterade avfallsfraktioner, grovavfall och farligt avfall. Själva konstruktionen av återvinningscentralen är av en äldre modell där kunderna möts på samma plan som containrarna sedan hämtas.

Enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) är återvinningscentralen klassificerad enligt följande verksamhetskoder för mellanlagring:

C 90.40: ”Anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är större än 10 ton.”

C 90.60: ”Anläggning för mellanlagring av farligt avfall 1. som utgörs av uttjänade motordrivna fordon där mängden avfall inte uppgår till mer än totalt 50 ton farligt avfall, eller 2. om mängden farligt avfall inte vid något tillfälle uppgår till:

1. mer än 5 ton oljeavfall,
2. mer än 30 ton blybatterier,
3. mer än 50 ton elektriska eller elektroniska produkter,
4. mer än 30 ton impregnerat trä, eller
5. mer än 1 ton annat farligt avfall.”

C 90.80: ”Anläggning för sortering av annat avfall än farligt avfall om den hanterade avfallsmängden är större än 1 000 ton per kalenderår”.

Planering för en ny återvinningscentral

En ny återvinningscentral planeras att byggas under de kommande åren. Anläggningen ska kunna ta emot avfall från både hushåll och mindre verksamheter. Det avfall som kommer att tas emot är farligt avfall, grovavfall och avfall som omfattas av producentansvar. De verksamheter som kommer att bedrivas är mottagning och mellanlagring av sorterat grovavfall, mottagning och mellanlagring av farligt avfall inklusive elektriska och elektroniska produkter och vitvaror, samt sortering och mellanlagring av icke farligt avfall och

en återvinningsstation för förpackningar och returpapper. Den nya återvinningscentralen kommer att ersätta den gamla Hjälmshögs ÅVC:n.

2. Avslutade avfallsupplag och nedlagda deponier

Den tidigare Hjälmshögsdeponin håller i dagsläget på att sluttäckas. Enbart massor för sluttäckning tas emot. Tidigare har sluttäckning skett av den södra och norra slänten, kvarstående delar är de centrala delarna mot befintlig lakvattendamm.

Hjälmshögs avfallsanläggning togs i drift 1969 och deponeringen av avfall upphörde helt till verksamhetsåret 2007. Provtagning i form av lakvatten, ytvatten och grundvatten i anslutning till deponin sker enligt ett provtagningsprogram medan deponi gas ej mäts.

Övriga nedlagda avfallsupplag

Oavsett hur stora eller små gamla avfallsupplag är så är det viktigt att kartlägga och riskbedöma dessa utifrån risken med avseende miljö och människors hälsa. Även ur ett historiskt perspektiv kan det vara viktigt att hinna med att utreda och kartlägga områden innan viktig information går förlorad.

En översiktlig undersökning av gamla avfallsupplag i Söderköpings kommun genomfördes 1989. Totalt inventerades åtta avfallsupplag vilka redovisas i tabell 1. För varje avfallsupplag gjordes även en riskbedömning för negativ miljöpåverkan. Efter flera års uppföljning genom vattenprovtagning finns idag inga noterade planer för ytterligare uppföljning eller kontroller.

Tabell 1. Nedlagda avfallsupplag i Söderköpings kommun efter inventering utförd 1989.

Benämning	Fastighet	Genomförda åtgärder	Bedömd återstående åtgärd
Stensätter	Dal 5:15	Vattenprovtagning	Ingen
Ekängen	Karlshov 1:4	Vattenprovtagning	Ingen
Petersburg 1	Söderköping2:3	Vattenprovtagning, Riskklassats enligt Naturvårdsverkets metodik MIFO fas 2	Ingen
Petersburg 2	Söderköping2:1	Vattenprovtagning, Riskklassats enligt Naturvårdsverkets metodik MIFO fas 2	Pågående utredning
Petersburg 3	Söderköping2:1	Vattenprovtagning, åtgärder för att minska utlakning genom förbiledning av dagvatten	Ingen
Björkbrinken	Bostebo 5:1	Ingen	Ingen
Östra Ryd	Hälla 5:2	Ingen	Ingen
Brännburen	Skatttorpet1:1	Vattenprovtagning	Ingen

Behovsbedömning avseende avfallsplan för Söderköpings kommun 2026–2028

SÖDERKÖPING.SE

Innehåll

Innehåll	2
1 Inledning.....	3
1.1 Avfallsplan 2026–2028	3
1.1.1 Framtida mål och åtgärder	3
2 Strategisk miljöbedömning.....	4
3 Behovsbedömning	5
4 Samlad bedömning.....	11

1 Inledning

Riksdagen har beslutat att kommunerna ska ta fram kommunala avfallsplaner i enlighet med miljöbalken 15 kap. 41 §. Avfallsplanen utgör tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om

avfallshantering renhållningsordningen för kommunen. Hela kommunens planering för omhändertagandet av avfall omfattas av avfallsplanen medan kommunens föreskrifter reglerar om hur avfallshanteringen ska ske. Avfallshanteringen i kommunen är avgiftsfinansierad och regleras via avfallstaxa.

Enligt miljöbalken (1988:808) 6 kap 3 § ska en kommun undersöka om planens genomförande kan komma att medföra betydande miljöpåverkan. I så fall ska en strategisk miljöbedömning göras. I denna bilaga visas hur kommunen har undersökt om planen medför betydande miljöpåverkan, se avsnitt 2. *Strategisk miljöbedömning*.

1.1 Avfallsplan 2026–2028

Söderköpings kommuns avfallsplan är ett viktigt styrdokument för hur uppsatta mål för avfallshanteringen i kommunen ska nås under den kommande planperioden.

Syftet med avfallsplanen är att ge allmänhet och verksamhetsutövare förutsättningar för en bra avfallshantering. Den reviderade avfallsplanen gäller för tidsperioden 2026 – 2028 och ersätter Söderköping kommuns tidigare avfallsplan från 2022–2025.

Avfallsplanen innehåller uppgifter som nuvarande avfallsmängder och hantering, framtida mål och redovisar vilka åtgärder som ska vidtas för att målen ska uppfyllas.

1.1.1 Framtida mål och åtgärder

I den nya avfallsplanen har målformuleringarna uppdaterats och reviderats. De finns sex inriktningar och för respektive inriktning finns mål med tillhörande åtgärder. För varje åtgärd specificeras ansvarig enhet hos kommunen.

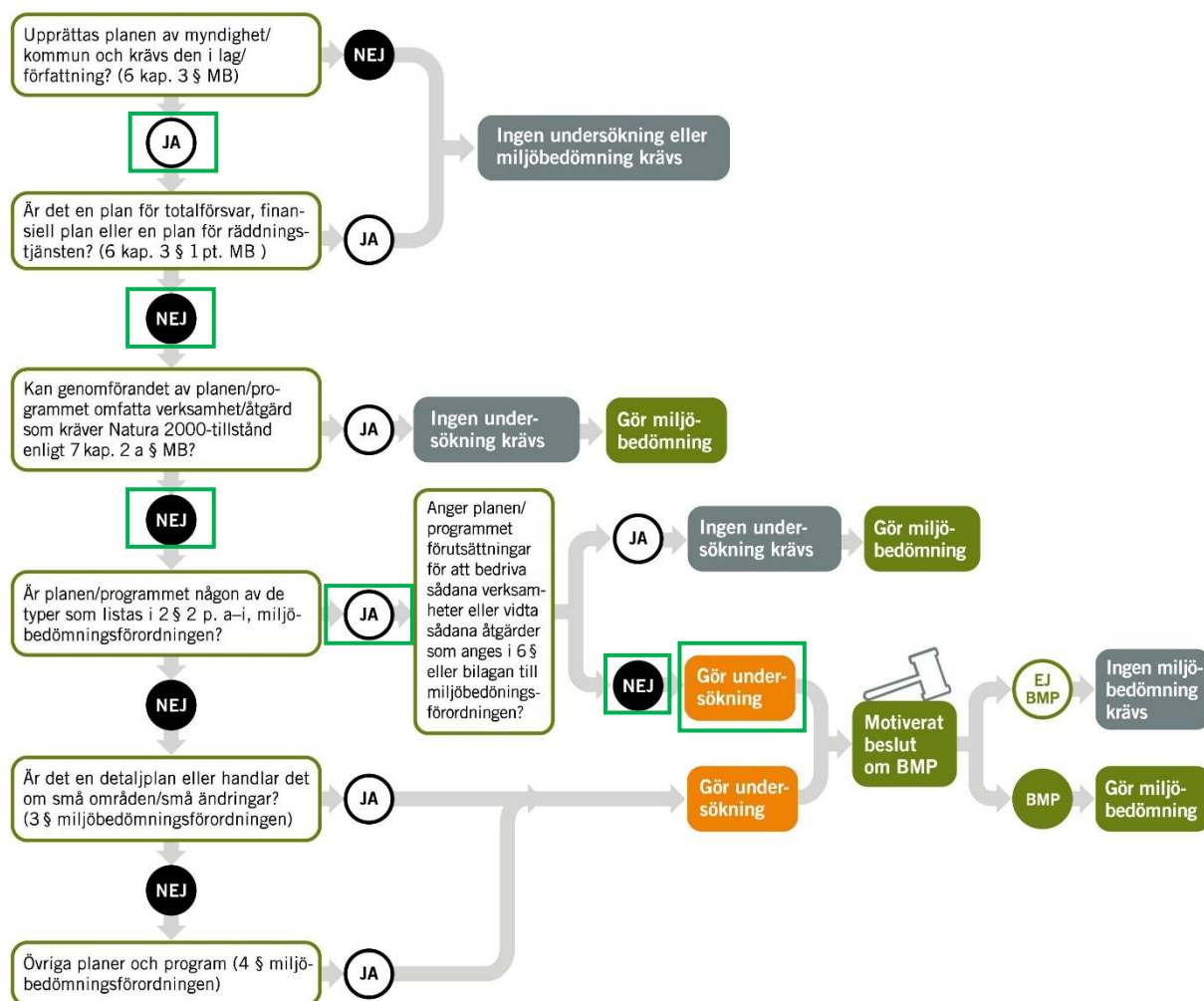
Söderköping kommun har tagit fram följande inriktningar:

1. Förebyggande av avfall och främjande av återbruk
2. Minska nedskräpning och ren kust
3. Hållbar hantering av matavfall
4. Förbättrad utsortering av farligt avfall
5. God avfallsorganisation med användare och framtiden i fokus
6. Avfallsrelaterade klimatmål

2 Strategisk miljöbedömning

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken (1998:808) ska en myndighet eller en kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, se Figur 1.

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1. Redovisar de steg som behöver hanteras för att säkerställa huruvida en plan behöver genomgå en undersökning enligt 6 kap. 5-6 §§ MB (Naturvårdsverket, 2026) .

Avfallsplaner omfattas av reglerna för miljöbedömning enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966) och Miljöbalkens (1998:808) kapitel 6. Av reglerna framgår att en strategisk miljöbedömning ska göras i det fall genomförandet av avfallsplanen innebär betydande miljöpåverkan. Behovsbedömningen utgör utredning ifall avfallsplanen avser betydande miljöpåverkan.

Av 2 § och 6 § miljöbedömningsförordningen framgår att om en avfallsplan anger förutsättningar för att bedriva tillståndspliktiga anläggningar innebär det att planen har betydande miljöpåverkan. Enligt 2 § föreligger betydande miljöpåverkan också om omständigheter enligt miljöbedömningsförordningens bilaga är uppfyllda.

Avfallsplanen anger inte förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen (2017:966). Avfallsplanen anger inte förutsättningar för nya tillståndspliktiga verksamheter eller åtgärder eller ändring av befintliga tillstånd. Därmed ska en undersökning genomföras, för att identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan (Miljöbalken 6 kap 6 §).

Om undersökningen visar att planens genomförande innebär betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning göras. Beslut om betydande miljöpåverkan ska fattas av kommunen i särskilt beslut (Miljöbalken 6 kap, 7 §).

3 Behovsbedömning

Bedömningen om avfallsplanen kan medföra betydande miljöpåverkan utläses i Tabell 1. Om avfallsplanen inte påverkar en aspekt eller intresse markeras detta med (X). I de fall avfallsplanen medför positiv påverkan markeras det med (+) och negativ markeras med (-). I tabellen ses även om det har bedömts vara en liten eller betydande negativ påverkan.

Undersökningens geografiska avgränsning omfattar Söderköpings kommun. Tidsmässig avgränsning är perioden 2026–2028 (planens giltighetstid).

Tabell 1. Bedömning av avfallsplanens eventuella betydande miljöpåverkan.

Aspekt/intressen	Planens bedömda påverkan			Kommentar
	Ingen påverkan	Negativ/positiv påverkan	Betydande negativ påverkan	
Mål och styrande planer				
Gällande planer (Översiktsplan)	X			Söderköpings Översiktsplan 2015–2030, antagen 2015-09-21. Kommunfullmäktige fattade 2023-04-17 § 49 beslut om planeringsstrategi för mandatperioden 2023–2026 och beslutade samtidigt om att översiktsplanen är fortsatt aktuell.

				I översiktsplanen redovisas inga särskilda intressen eller ställningstaganden för avfallshanteringen inom kommunen. Avfallsplanen strider därmed inte mot några strategier i översiktsplanen.
Nationella miljö kvalitetsmål - God bebyggd miljö - Giftfri miljö - Begränsad klimatpåverkan		+		God bebyggd miljö innebär bland annat att avfallet ska förebyggas samtidigt som resurserna tas till vara i det avfall som uppstår. Revideringen av avfallsplanen fokuserar bland annat på avfallsförebyggande åtgärder. I avfallsplanen finns mål som rör kontroll av nedlagda deponier. Det finns även ett mål om att det inte ska förekomma farligt avfall i restavfallet. Båda dessa mål bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålet giftfri miljö. I upphandling ställs hållbarhetskrav för att uppfylla miljö kvalitetsmålen för giftfri miljö och begränsad klimatpåverkan.
EUs avfallshierarki		+		Hantering av avfall förflyttas delvis upp i avfallshierarkin i och med avfallsplanens mål. Ökad återanvändning och återanvändning samt förebygga att avfall uppkommer.
Agenda 2030 - Hållbara städer och samhällen - Hållbar konsumtion och produktion		+		I målet i Agenda 2030 anges att städernas negativa miljö påverkan ska minska genom att bland annat ägna särskild uppmärksamhet åt hantering av kommunalt och annat avfall. Avfallsplanen bidrar till att uppfylla detta mål.
Nationella avfallsplanen och avfallförebyggande programmet		+		Planen är i linje med åtgärderna som presenteras i nationella avfallsplanen.
Riksintressen				
Kulturmiljövård	x			Det finns flera riksintressen för kulturmiljövård inom kommunen. Bland andra Göta kanal (delen i

				Sankt Laurenti och Västra Husby snr) och Björkviks herrgård (Östra Ryds sn). Dessa områden bedöms inte påverkas negativt av avfallsplanen då ny mark inte tas i anspråk
Naturvård	x			Inom kommunen finns ett antal riksintressen för natur, bland annat Slätbakens förkastningssystem, Östergötlands skärgård och Ramunderberget. Dessa områden bedöms inte påverkas negativt av avfallsplanen då ny mark inte tas i anspråk
Kommunikation	x			Inom kommunen finns riksintresse för sjöfart och för väg. Avfallsplanen införande bedöms inte påverka riksintressen för kommunikationer då ny mark inte tas i anspråk.
Friluftsliv	x			Inom kommunen finns områden med skydd för turism och friluftsliv enligt 4 kap 2§ MB. Naturvårdsverket har angett Östergötlands skärgård och Göta kanal som riksintressen för friluftsliv. Dessa områden bedöms inte påverkas negativt av avfallsplanen då ny mark inte tas i anspråk
Energi	x			Kommunen har inga riksintressen inom energi.
Övriga riksintressen	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka övriga riksintresse eftersom inga nya markområden tas i anspråk.
Miljöaspekter				
Naturmiljö/naturvård/djur och växter				
Natura 2000	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka något Natura 2000-område då inga nya området tas i anspråk.
Naturresevat	x			Det finns ett antal naturskyddsområden i kommunen men avfallsplanen bedöms inte påverka dessa negativt då ny mark inte tas i anspråk
Rödlistade arter	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka rödlistade arter inom kommunen då ny mark inte tas i anspråk

Strandskydd	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka strandskyddet vid hav, sjöar och vattendrag som finns i kommunen då ny mark inte tas i anspråk
Övriga skyddade områden - Biotopskydd - Nyckelbiotop - Andra skyddsvärda naturmiljöer och objekt	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka övriga skyddade områden då ny mark inte tas i anspråk.
Rekreation och friluftsliv				
Befolkning	x			Avfallsplanen innebär ingen förändring med avseende på befolkning.
Grönstruktur	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka kommunens grönstrukturer.
Hälsa				
Buller	x			Inga av åtgärderna för att nå målen i avfallsplanen innebär att bullernivåerna riskeras att höjas. Inga nya tillståndspliktiga verksamheter föreslås.
Barriärskapande	x			Avfallsplanen innebär ingen förändring med avseende på barriärskapande då ny mark inte tas i anspråk.
Ianspråktagande av rekreationsytor	x			Avfallsplanen innebär ingen förändring med avseende på barriärskapande då ny mark inte tas i anspråk.
Olyckor farligt gods	x			Avfallsplanen innebär ingen ny avfallsanläggning. Befintliga anläggningar ska fortsatt bedrivas inom befintliga tillstånd. Planen medför därmed inte att mängden farligt gods ökar.
Mark och vatten				
Föroreningar mark/vatten	x			I avfallsplanen fortsatt mål för att återinventera och åtgärda nedlagda kommunala deponier. Detta kan bidra till att minska risken för föroreningsspridning och eventuell påverkan på mark och vatten.
Grund- och ytvattenkvaliteter	x			I avfallsplanen finns fortsatt mål för att återinventera och åtgärda nedlagda kommunala deponier.

				Detta kan bidra till att minska risken för föroreningsspridning och eventuell påverkan på grund- och ytvattenförekomster.
Förändrad infiltrationsmöjlighet	x			Avfallsplanen innebär ingen förändring i infiltrationsmöjligheterna eftersom ingen ny mark tas i anspråk.
Luft och klimat				
Risk för försämrade luftkvalitet	x			Avfallsplanen föreslår inga nya avfallsanläggningar och därmed ingen ökad mängd transporter från dessa anläggningar. Genomförande av planen bedöms inte påverka luftkvaliteten.
Klimatpåverkan	x			Mängden avfall bedöms inte öka avsevärt på grund av befolkningsökning. Avfallstransporter bedöms inte heller öka eftersom inga nya avfallsanläggningar planeras. Avfallsplanen bedöms därmed inte innebära någon ökad klimatpåverkan
Uppvärmning	x			Matavfall från Söderköpings kommun kommer fortsatt transporteras till biogasanläggning. Denna biogas kan sedan användas för uppvärmning. Mängden matavfall bedöms inte öka avsevärt på grund av ökad befolkningsmängd. Även om påverkan är positiv skillnaden i mängd matavfall ingen större förändring och bedömningen blir därmed att avfallsplanen inte har någon påverkan.
Landskap				
Landskapsbild	x			Genomförande av planen bedöms inte påverka landskapsbilderna då inga nya ytor kommer att tas i anspråk inom ramen för avfallsplanen.
Jordbruk	x			Genomförande av planen bedöms inte påverka jordbruket då inga nya ytor kommer att tas i anspråk inom ramen för avfallsplanen.

Skogsbruk	x			Genomförande av planen bedöms inte påverka skogsbruket då inga nya ytor kommer att tas i anspråk inom ramen för avfallsplanen.
Bebyggelse				
Bebyggelsestruktur	x			Genomförande av planen bedöms inte påverka bebyggelsestrukturen då inga nya ytor kommer att ianspråktagas inom ramen för avfallsplanen.
Byggnadsminnen	x			I Söderköpings kommun finns 12 byggnadsminnen. Dessa bedöms inte påverkas till följd av genomförandet av planen eftersom inga nya markanspråk föreslås.
Forn- och kulturlämningar				
Fornminnen	x			Inom kommunen finns många fornminnen. Ingen av dessa bedöms påverkas negativt av den kommunala avfallsplanen eftersom inga nya markanspråk föreslås.
Kulturhistoriska lämningar	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka några kulturhistoriska lämningar eftersom inga nya markanspråk föreslås.
Kulturmiljöer/kulturarv	x			Avfallsplanen bedöms inte påverka några kulturmiljöer/kulturarv eftersom inga nya markanspråk föreslås.
Naturreсурser och andra resurser				
Hushållning av naturresurser		+		Det finns mål uppsatta i planen om att resurshushållningen ska öka. Detta kan innebära en positiv effekt av resurshus-hållningen.
Transporter, kommunikation, energi m.m.	x			Mängden transporter bedöms inte öka till följd av planförslaget.
Risker				
Översvämning	x			Genomförande av planen bedöms inte innebära någon ökad risk för översvämning eftersom inga nya markanspråk föreslår.
Erosion	x			Genomförande av planen bedöms inte innebära någon ökad risk för erosion eftersom inga nya markanspråk föreslås.

Avfallsplanen anger riktlinjer för hur verksamheter och hushåll ska hantera sitt avfall inom Söderköpings kommun samt tydliggör att avfall ska ses som en resurs. Planen syftar till att styra mot bättre hantering av avfall genom både bättre sortering och bättre återanvändning. Detta för att hamna högre upp i avfallstrappan/avfallshierarkin. Planens huvudsakliga syfte är att avhjälpa och mildra olika miljöproblem kopplade till avfallshanteringen, förbättrad utsortering.

Bedömningen har gjorts utifrån avfallsplanens påverkan på övriga gällande planer, nationella miljö kvalitetsmål, etappmål, EU:s avfallshierarki, Agenda 2030, Nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet samt regionala miljö- och avfallsmål. Planförslaget bedöms vara i linje med dessa. Avfallsplanen har även som syfte att integrera miljöaspekter för att främja en hållbar utveckling vilket anses uppfyllas.

Genomförande av avfallsplanen bedöms inte medföra någon negativ påverkan, snarare bidra med positiv påverkan genom att mildra uppkomsten av avfall i samhället.

4 Samlad bedömning

Avfallsplanen bedöms **inte leda till någon betydande miljöpåverkan**. Den bedöms inte heller påverka människors hälsa och säkerhet eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser. Bedömningen innebär att ingen miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram för avfallsplanen.

Bilaga 5 – Målluppföljning Avfallsplan 2026 - 2028

Lokala mål	Regionala mål	EU & Nationellt	Globalt
<p>Avfallsplan</p>	<p>Åtgärdsprogram för miljömålen i Östergötland 2024 – 2027</p>	<p>Sveriges miljömål</p>	<p>Agenda 2030</p>
	<p>Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2024 – 2027</p>		
<p>1.1 Den totala mängden restavfall ska minska med 30 procent jämfört med 2023 års nivåer – enligt 30/30 målet.</p>	<p>3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar</p> <p>Mål 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 högst 300 kilogram. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kilogram per person och år.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentliga minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den informationen och medvetenheten som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>1.2 Andelen matavfall från restavfallet ska minska jämfört med 2025 års plockanalys.</p>	<p>3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar</p> <p>Mål 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 högst 300 kilogram. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kilogram per person och år.</p>	<p>Sveriges miljömål 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för minskat matsvinn: Livsmedelsförlusterna ska minska och mer ska bli mat</p> <p>Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentliga minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den informationen och medvetenheten som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>

Bilaga 5 – Målluppföljning Avfallsplan 2026 - 2028

<p>1.3 Förebygga uppkomsten av förpackningsavfall och returpapper samt öka återvinningsgraden.</p>	<p>3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för cirkulär ekonomi: Återanvändning av förpackningar.</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att äga särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den informationen och medvetenheten som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>1.4 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden ska öka.</p>	<p>3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar</p> <p>Mål 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 högst 300 kilogram. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kilogram per person och år.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>
<p>1.5 Utveckla masshantering inom kommunen</p>	<p>3.6.9 Öka information om säker masshantering, risker med lagring av avfall och förekomsten av avfallsbrottslighet. Informationskampanjer kan vända sig till bland annat verksamheter, fastighetsägare och lantbrukare.</p> <p>Inga mål i Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2024 – 2027 kopplade till delmålet.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Gifrfri miljö</p> <p>Inga etappmål kopplade till delmålet.</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>

Bilaga 5 – Målluppföljning Avfallsplan 2026 - 2028

<p>2.1 Arbeta för minskad nedskräpning i kust- och strandnära områden.</p>	<p>1.8.3 Fortsatt samarbeta och föra dialog i befintliga forum med syfte att främja hållbart friluftsliv och besöksnäring i skärgården</p> <p>3.4.6 Arbeta för att öka kunskapen och samverkan kring förorenade områden och vilka risker ett förändrat klimat kan medföra i såväl ett kort som långt tidsperspektiv</p>	<p>Sveriges miljömål: 4. Giftpri miljö 8. Levande sjöar och vattendrag 10. Hav i balans samt levande kust och skärgård 15. God bebyggd miljö</p> <p>Inga etappmål kopplade till delmålet.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att äga särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>2.2 Utveckla återvinning och sophantering i skärgården.</p>	<p>1.8.2 Förbättra förutsättning för god och långsiktig samhällsservice i skärgården</p> <p>1.8.3 Fortsatt samarbeta och föra dialog i befintliga forum med syfte att främja hållbart friluftsliv och besöksnäring i skärgården</p> <p>3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar</p>	<p>Sveriges miljömål: 10. Hav i balans samt levande kust och skärgård 15. God bebyggd miljö</p> <p>Inga etappmål kopplade till delmålet</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att äga särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>

Bilaga 5 – Målluppföljning Avfallsplan 2026 - 2028

<p>3.1 Fortsätta arbetet med matsvinn för att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom kommunen</p>	<p>3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar</p> <p>Mål 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 högst 300 kilogram. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kilogram per person och år.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för minskat matsvinn: Livsmedelsförlusterna ska minska och mer ska bli mat.</p> <p>Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>4.1 Det farliga avfallet i restavfallsfraktionen ska fortsatt minska.</p>	<p>3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar</p> <p>Mål 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 högst 300 kilogram. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kilogram per person och år.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Gifrfri miljö 15. God bebyggd miljö</p> <p>Inga etappmål kopplade till delmålet.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark, i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>

Bilaga 5 – Målluppföljning Avfallsplan 2026 - 2028

5.2 Stärka kommunens kommunikation kring avfall och återvinning.	3.5.6 Genomföra informationsinsatser till allmänheten med fokus på att göra det lättare att välja rätt.	Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan Inga etappmål kopplade till delmålet.	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall. 12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser. 12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
	Mål 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 högst 300 kilogram. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kilogram per person och år.		
5.3 Utveckla verksamheter på återvinningscentral för förbättrad kontroll och utökade sorteringsmöjligheter.	3.6.1 Verka för ökat återbruk och avfallsförebyggande exempelvis genom förpackningsfria butiker, tillgänglighet till återvinningscentraler utan bil samt lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningar	Sveriges miljömål 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö Inga etappmål kopplade till delmålet.	12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser. 12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.
	Mål 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kilogram per person och år och till år 2030 högst 300 kilogram. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kilogram per person och år.		
6.1 Senast 2027 ha färdigställt inventering av nedlagda deponier enligt MIFO.	3.1.7 Undersöka och efterbehandla förorenade områden i syfte att tillgängliggöra ytor för förtätning av bebyggelse	Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Gifrfri miljö Inga etappmål kopplade till delmålet.	12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mar i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människor hälsa och miljön.
	Inga mål i Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2024 – 2027 kopplade till delmålet.		